

БУЛГАН АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

БУЛГАН АЙМГИЙН НИЙГЭМ ЭДИЙН ЗАСГИЙН байдал

Monthly bulletin of **STATISTICS**

2019/6

www.bulgan.nso.mn

СТАТИСТИК МЭДЭЭЛЛИЙГ ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

www.1212.mn

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН
НЭГДСЭН САН

www.nso.mn сайтын
Хэрэглэгчийн бүртгэлд
бүртгүүлснээр цахим
хаягаар тогтмол
авч болно.

Monstat ezStat
аппликейшн

Google play
App Store

1900-1212
Лавлах утас

@statistic_mn

Статистик
мэдээлэл

Үндэсний Статистикийн
Хорооны
НОМЫН САН

Онлайн лавлах
мессенжер
8:30-17:30

ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭГ

ХҮНД СУРТАЛ
АВИЛГА

ҮГҮЙ НЭЭЛТТЭЙ
ХҮРГЭНЭ

ГАРЧИГ

Аргачлал тайлбар	4
Товч танилцуулга	8
I.1 Хүн ам	17
I.2 Хөдөлмөр	18
I.3 Нийгмийн халамж	19
I.3 Нийгмийн даатгал	20
I.4 Эрүүл мэнд	20
I.5 Гэмт хэрэг	21
II.2 Худалдан авах ажиллагаа	23
II.3 Үнэ	28
II.4 Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний үнэ	30
II.5 Малын үнэ	32
II.6 Аж үйлдвэр	33
II.7 Мал аж ахуй	34
II.8 Мал эмнэлгийн үйлчилгээ	38
II.10 Газар тариалан	39

Аргачлалын тайлбар

Хөдөлмөр

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдэд Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэгдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхитэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс, хөдөлмөрийн төв бирж, хөдөлмөрийн хувийн биржид бүртгүүлсэн ажилгүй иргэдийг хамруулна.

Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал нь иргэн болон төр, аж ахуйн нэгж байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын сан бүрдүүлэх, даатгуулах, өндөр наслах, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, өвчлөх, ажилгүй болоход өөрт нь, тэрчлэн даатгуулагч нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр өгөх агуулга бүхий нийгэм эдийн засгийн арга хэмжээ юм. Тэтгэврийн, тэтгэмжийн, эрүүл мэндийн, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалан өвчний, ажилгүйдлийн даатгал гэсэн төрлөөс нийгмийн даатгал бүрдэнэ. Нийгмийн даатгалын сан нь ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах болон нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдэнэ. Нийгмийн даатгалын тухай хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг даатгуулагчаар тооцно. Тэтгэвэр нь

даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөгжлийн бэрхшээлтэй болоход хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, нас барахад нь түүний гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүд (хүүхэд 16 нас, сургуульд суралцаж байгаа бол 19 нас хүртэл)-ийн нийгмийн баталгааг хангах зорилгоор нийгмийн даатгалын сангаас олгох мөнгөн хөрөнгө байна.

Тэтгэмж нь хөдөлмөрийн чадвараа түр алдах, жирэмслэх, амаржих, нас барах тохиолдолд даатгуулагчид нийгмийн даатгалын сангаас нэг удаа олгох мөнгөн хөрөнгө байна. Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай хүнд хуульд заасан тэтгэвэр, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж олгох, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн болон төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ

Эрүүл мэнд

Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байвал хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүйгээр амьд төрөлтөд тооцно.

Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийг тодорхойлохдоо тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулна.

Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох хүүхдийн эндэгдлийг тооцохдоо тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд

хуваана. Эндсэн эхийн тоонд жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэн эхийг хамааруулна.

Халдварт өвчний өвчлөлийн 10000 хүнд ногдох түвшинг тооцохдоо тайлант хугацаанд амбулаторийн үзлэгээр шинээр бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчний тохиодлын тоог тухайн хугацааны хүн амын тоонд харьцуулна.

Аюулт үзэгдэл, осол

Гамшиг гэж аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг хэлнэ.

Аюулт үзэгдэл гэж хүчтэй цасан болон шроон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг хамруулан ойлгоно. Техникийн холбогдолтой осол гэж үйлдвэрлэл, технологийн горим зөрчигдсөнөөс тоног төхөөрөмж, барилга, байгууламж, шугам, сүлжээ эвдрэх, тээврийн хэрэгсэл осолдох, сүйрэх, цацраг идэвхт болон химийн хорт бодис алдагдах зэргийг хамруулан ойлгоно.

Гэмт хэрэг

Эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээр Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасан, нийгэмд аюултай, гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг гэмт хэрэг гэнэ. Гэмт хэргийн

нийгмийн шинж чанар, аюулын хэр хэмжээ, оногдуулж болох ялын хүнд хөнгөнийг харгалзан гэмт хэргийг хөнгөн, хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэж ангилна. Гэмт хэргийн тоог Монгол Улсын Эрүүгийн хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн төрлөөр нэгтгэн гаргаж байна. Тухайлбал:

- Хүний ам бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг
- Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн эсрэг гэмт хэрэг
- Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг
- Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг
- Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг
- Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг
- Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг
- Шүүн таслах ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг
- Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг
- Бусад гэмт хэрэг

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог тодорхойлохдоо нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог 18 ба түүнээс дээш насны хүн амын дундаж тоонд харьцуулна.

Дор дурьдсан этгээдэд хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч эрүүгийн хэрэг үүсгэж, үндэслэл бүхий тогтоол гаргасан бол сэжигтнээр тооцно. Үүнд:

- Уг этгээдийг гэмт хэрэг үйлдэж байх үед буюу үйлдэл дор нь барьсан
- Гэмт хэрэг үйлдсэн этгээдийг хохирогч буюу харсан хүн шууд заасан
- Уг этгээдийн бие, хувцас, эд зүйл, орон байранд гэмт хэргийн ул мөр тодорхой илэрч олдсон
- Уг этгээд хэргээ илчлэн ирсэн
- Гэмт хэрэгт сэрдэгдэх үндэслэл бүхий бусад баримт байгаа бол

Хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч тогтоол үйлдэж, ял сонгосон этгээдийг яллагдагчаар тооцно.

Төрийн санхүү

Орон нутгийн төсвийн суурь орлого гэж тухайн шатны төсөвт орох татварыг доод хувь хэмжээгээр тооцсон орлого болон татварын бус орлогын нийлбэрийг хэлнэ. Орон нутгийн суурь зарлага гэж сум, аймаг, нийслэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэгтэй холбогдох урсгал болон хөрөнгийн зарлага, нийгмийн асрамж, халамжийн үйлчилгээ, байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх зардлыг хэлнэ.

Төсвийн тэнцэл гэж тухайн төсвийн жил, улирлын нийт орлого, зарлагын зөрүүг хэлнэ. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлан аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга бүрдүүлж зарцуулах төсөв нь орон нутгийн төсөв байна.

Татварын орлогод орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хураамж, өмчийн татвар, дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар, гадаад худалдааны татварын орлого болон бусад татвар орно.

Төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгжийн төрийн өмчид ногдох хувьцааны ногдол ашиг, хүү, торгуулийн орлого, түрээсийн орлого, төсөвт газрын өөрийн орлого болон татварын бус бусад орлогоос татварын бус орлого бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагыг урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, цэвэр зээл гэж ангилна. Бараа, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс урсгал зардал бүрдэнэ.

Үнэ

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ) нь хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна. ХҮИ-ийн тооцоонд хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглана. Хэрэглээний сагс нь дундаж зарлагатай өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хэрэглээний үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тооцоход бараа, үйлчилгээний тоо хэмжээ, төрөл, чанар зэргийг тогтмолоор авч үздэг. Хэрэглээний бараа үйлчилгээний жин гэж өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувийн жин юм. ХҮИ-ийн тооцоонд Ласпейресийн үнийн индексийн томъёог ашиглаж болно.

$$I_p^L = \frac{\sum_{i=1}^n p_{it} * q_{io}}{\sum_{i=1}^n p_{io} * q_{io}}$$

I_p^L - t тайлант үеийн Ласпейресийн үнийн индекс

t - тайлан үе

o - суурь үе

p_{it} - 'i' барааны тайлант үеийн үнэ,

p_{io} - 'i' барааны суурь үеийн үнэ,

q_{io} - 'i' барааны суурь үеийн худалдан авсан тоо, хэмжээ,

$\sum$ - нийлбэрийн тэмдэг

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв (I, II, III, IV, V.... гэх мэт)

Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-X зэргээр илэрхийлэв.

II. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

... мэдээлэл байхгүй

0.0 маш бага тоо

- гүйцэтгэл байхгүй

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл нь аж ахуйн нэгжүүдийн тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгжүүдийн тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар нь ангилахдаа НҮБаас гишүүн орнууддаа мөрдөхийг зөвлөмж болгосон эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд үндэслэсэн үндэсний ангиллыг мөрдөж байна.

I. Нийгмийн үзүүлэлт

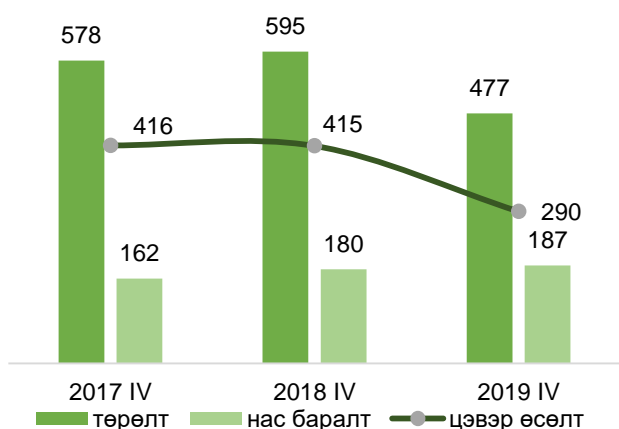

I.1 Хүн ам

Иргэний бүртгэлд шинээр төрсөн 477 хүүхэд, нас барсан 187 хүний бүртгэлийг бүртгэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс шинэ төрсөн хүүхэд 118 буюу 19.8 хувиар буурсан бол нас баралт 7 буюу 3.8 хувиар өсжээ.

Зураг I.1.2

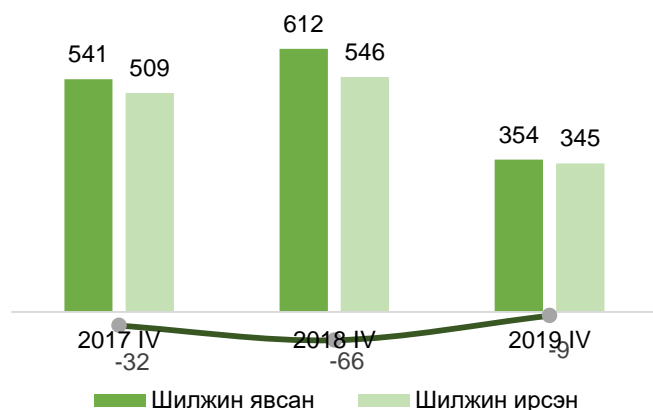
Бүртгэгдсэн төрөлт, нас баралт

Хагас жилийн байдлаар 345 хүн шилжин ирж, 354 хүн шилжин явсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс шилжин ирсэн хүн 201 буюу 36.8 хувиар, шилжин явсан хүн 258 буюу 42.1 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг I.1.3

Бүртгэгдсэн шилжих хөдөлгөөн

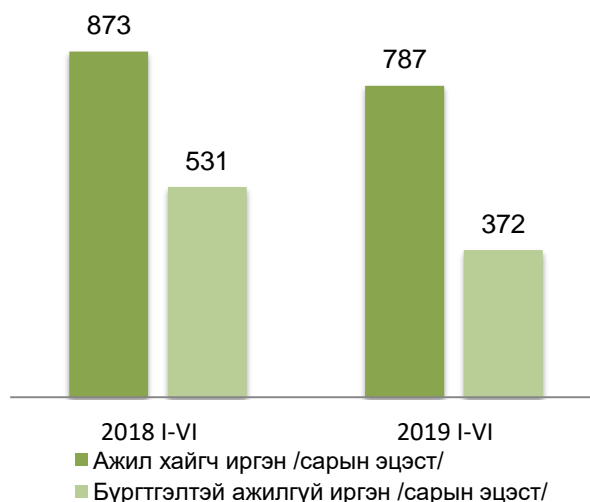

I.2 Бүртгэлтэй, ажилгүй иргэн

Аймгийн хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгэлтэй ажил хайгч иргэн 787 болсны 389 нь эмэгтэй байна. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.3 хувийг магистр болон докторын боловсролтой, 10.9 хувийг бакалаврын болон дипломын боловсролтой, 4.4 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 5.0 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 66.8 хувийг бүрэн дунд боловсролтой, 9.0 хувийг суурь боловсролтой, 2.3 хувийг бага боловсролтой, 1.3 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна.

Зураг I.2.1

Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн, ажилд зуучлагдан орсон иргэд

Аймгийн хэмжээнд ажил хайгч иргэдийн 14.7 хувийг 15-24 насны, 31.6 хувийг 25-34 насны, 25.5 хувийг 35-44 насны, 22.4 хувийг 45-54 насны, 3.9 хувийг 55-59 насны, 1.8 хувийг 60-аас дээш насны хүмүүс эзэлж байна.

Зураг I.2.2

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд боловсролын түвшингээр

I.3. Нийгмийн даатгал, халамж Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн 6285 сая.төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 1293.8 сая.төгрөг буюу 25.9 хувиар өсч, зарлага 19901.3 сая.төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс 2181.8 сая.төгрөг буюу 12.3 хувиар өссөн байна.

Тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого өмнөх оны мөн үеэс 991.3(24.0%) сая.төгрөгөөр, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 97.4(20.4%) сая.төгрөгөөр, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн орлого 182(64.1%) сая.төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 19901.3 сая.төгрөг болж өмнөх оны мөн үеэс тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 2331.1(14.0%) сая.төгрөгөөр, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 43.5(6.5%) сая.төгрөгөөр өсч, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага 143(51%) сая.төгрөгөөр, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 49.8(28.4%) сая.төгрөгөөр буурсан байна.

Нийгмийн халамж

Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газрын мэдээллээр нийгмийн халамжийн сангаас 2019 оны 6-р сарын байдлаар 22026 хүн 2104.6 сая.төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчид 5.2 сая.төгрөг буюу 0.2 хувиар өсч, нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 1047 хүн хамрагдаж 967.1 сая.төгрөг олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 66.7 сая.төгрөг буюу 7.4 хувиар өссөн байна.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 468.1 сая.төгрөг олгосон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 72.1 сая.төгрөг буюу 13.3 хувиар буурсан байна. 18650 хүн хамрагдсаны 4.1 хувь ахмад настан, 0.4 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 95.5 хувь хүнс тэжээл хөтөлбөр хамрагдсан байна.

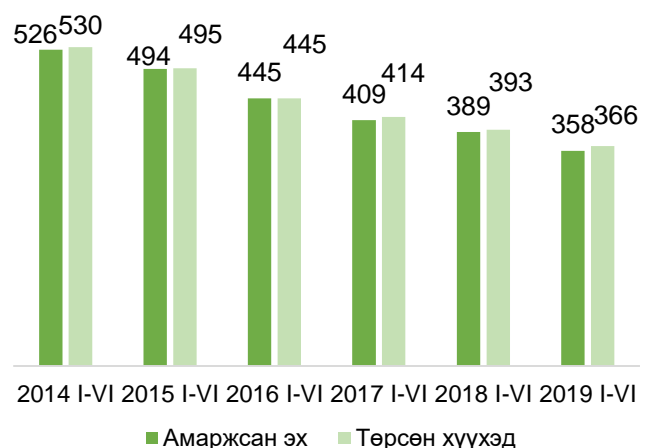

I.4 Эрүүл мэнд

Аймгийн хэмжээнд 358 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 366 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эх 31 буюу 8 хувиар, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 27 буюу 7 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг I.4.1

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхэд

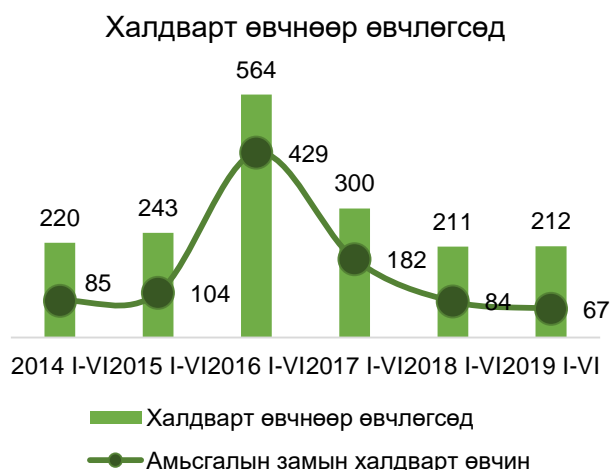
Нялхасын эндэгдэл 2019 оны хагас жилийн байдлаар 8 гарсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал 1 буюу 12 хувиар буурсан байна.

Зураг I.4.2

Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд 212 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 тохиолдол буюу 0.4 хувиар буурсан байна. Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгсдийн 67 буюу 31.6 хувь нь амьсгалын замын халдварт өвчин, 98 буюу 46.2 хувь нь бэлэгсийн замын халдварт өвчнөөр өвчилсөн байна.

Зураг I.4.3

I.5 Гэмт хэрэг

Аймгийн хэмжээнд 246 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 104 хэргээр буюу 73.2 хувиар өссөн байна.

Зураг I.5.1

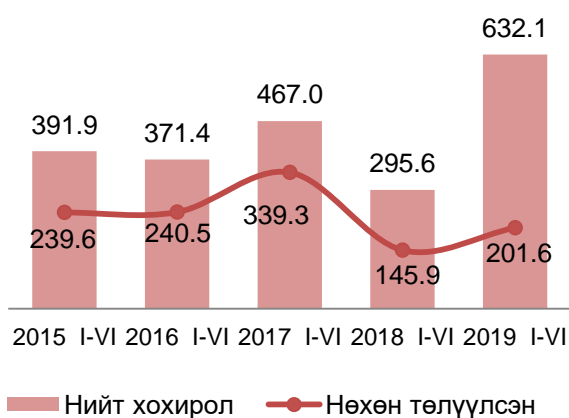
Хэргийн өнгөөр нь авч үзвэл:

- Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 51 бүртгэгдэж 7 хэргээр буюу 15.9 хувиар
- Хулгайлах гэмт хэрэг 48 бүртгэгдэж 10 хэргээр буюу 26.3 хувиар
- Мал хулгайлах гэмт хэрэг 60 бүртгэгдэж 50 хэргээр буюу 5 дахин
- Залилах гэмт хэрэг 11 бүртгэгдэж 8 хэргээр буюу 2.6 дахин
- Хөдөлгөөний аюулгүй байдал тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 13 бүртгэгдэж 4 хэргээр буюу 44.4 хувиар
- Хүнийг алах гэмт хэрэг 3 бүртгэгдэж 3 хэргээр буюу 100 хувиар
- Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг 20 бүртгэгдэн 2 хэргээр буюу 11.1 хувиар тус тус өссөн байна.

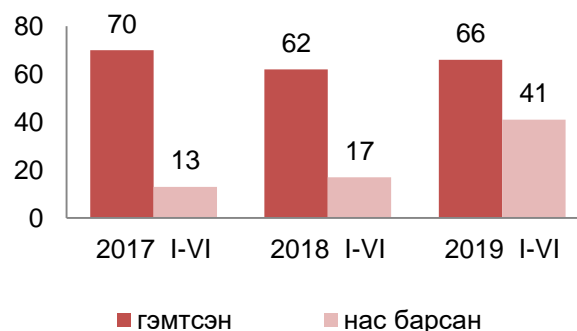
Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Гэмт хэргийн улмаас нийт иргэд, аж ахуй нэгж байгууллагад 682.8 сая төгрөгийн хохирол учирснаас иргэдэд 6110 сая.төгрөгийн хохирол учирсан байна. Үүнээс бүртгэлд мөрдөн байцаалтын шатанд 255.9 сая.төгрөг буюу 37.5 хувийн хохирлыг нөхөн төлүүлж ажилласан байна.

Зураг I.5.2

Гэмт хэргийн улмаас учирсан
хохирол /сая.төг/

Зураг I.5.3

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан
иргэн

Захиргааны зөрчлийн талаар:

16382 зөрчилд 492.8 сая төгрөгийн торгуулийн арга хэмжээ авсан байна. Гудамж талбайд хэвийн бус явж орон гэртээ агсан согтуу тавьсны улмаас 417 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийхээс 171 хүнээр буюу 69.5 хувиар өссөн байна. Зөрчлийн улмаас нийт 139 хүнийг баривчилж, согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодож эрхээ хасуулж, торгуулсан 125 иргэн байна.

Гэмт хэргийн улмаас 16 хүн нас барсан ба өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 1.2 дахин өссөн байна. Бусдыг амиа хорлоход хүргэсэн гэмт хэргийн улмаас 6 хүн, хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн улмаас 8 хүн, хүнийг алах гэмт хэргийн улмаас 2 хүн амь насаа алдсан байна.

Хэргийг өнгөөр нь авч үзвэл: Гэмт хэргийн улмаас 59 хүн гэмтсэн нь ХЭМХБЭГХ-ийн улмаас 50, хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн улмаас 7 хүн, бусад хэргийн улмаас 2 хүн гэмтсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 15.6 хувиар өссөн байна.

Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 25 бүртгэгдэж 8 хэргээр буюу 47.1 хувиар өссөн.

Нийт 18 хэргийг бүлгээр үйлдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 3 хэргээр буюу 20 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

102 гэмт хэрэгт 138 хүн холбогдсон нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 45 хүнээр буюу 48.4 хувиар өссөн байна.

II. Эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Аймгийн төсөв

Аймгийн төсвийн нийт орлого 2019 оны хагас жилийн байдлаар 31.9 тэрбум төгрөг буюу 100.5 хувийн, нийт зарлага 28.1 тэрбум төгрөг буюу 81.6 хувийн гүйцэтгэлтэй байгаа нь аймгийн төсвийн нийт тэнцэл 3.8 тэрбум төгрөгний эерэг гарлаа.

Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал нийт орлого ба тусламжийн дүн 6.8 хувь, урсгал орлого 12.0 хувиар өсөж, нийт зарлага 0.8 хувиар буурсан дүнтэй байна.

Нийт орлогоос аймгийн төсвийн орлого 13.3 тэрбум төгрөг буюу 106.2 хувийн, сумдын төсвийн орлого 18.6 тэрбум төгрөг буюу 96.7 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Урсгал орлогын гүйцэтгэл 13.1 тэрбум төгрөг буюу 101.8 хувь байна.

Зураг II.1.1

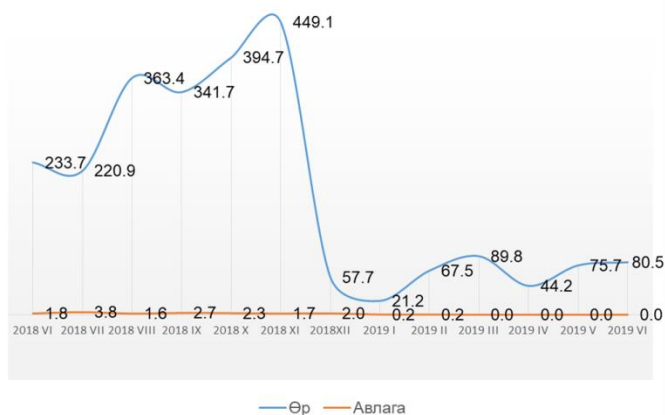
Аймгийн төсвийн орлого, зарлага, сая.төг

Төсвийн нийт зарлага 28089.7 сая.төгрөг буюу 81.6 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Үүнээс орон нутгийн төсвийн байгууллагуудын зардал 9472.4 сая.төгрөг буюу 69.7 хувь, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагын зардал 18617.4 сая.төгрөг буюу 89.3 хувь байна.

Зураг II.1.2

Аймгийн төсвийн өр, авлага, сүүлийн 12 сарын байдлаар

Нийт өр 80.5 сая.төгрөг байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал өр 153.2 сая, авлага 1.8 сая.төгрөгөөр буурсан байна. Нийт өрөөс цалин, НДШ-ийн өр 25.9 сая, тогтмол зардлын өр 23.1 сая, тээвэр шатахуун албан томилолтын өр 16.4 сая, эмийн өр 12.2 сая, бусад зардлын өглөг 2.9 сая төгрөг байна. Хөтөлбөрөөр /салбараар/ авч үзвэл:

Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайдын байгууллагууд 32.1 сая, орон нутгийн байгууллага 22.8 сая, эрүүл мэндийн сайдын байгууллагууд 25.6 сая төгрөгийн өртэй байна.

II.2 Худалдан авах ажиллагаа

Орон нутгийн төсвөөс 38 төсөл арга хэмжээ буюу 1800.9 сая.төгрөг, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 8 төсөл арга хэмжээ буюу 2412.2 сая.төгрөг, авто замын сангаас 1 төсөл арга хэмжээ буюу 30.0 сая.төгрөг, байгаль хамгаалах сангаас 45 төсөл арга хэмжээ буюу 5431.2 сая.төгрөг, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын сангаас 9 төсөл арга хэмжээ буюу 7530.9 сая.төгрөг, нийт 101 төсөл арга хэмжээ буюу 15114.1 сая төгрөгийн төсөл арга хэмжээ зохион байгуулахаар төлөвлөж батлагдсанаас 6796.5 сая төгрөгийн буюу 75 төсөл арга хэмжээ гэрээ байгуулсан байна.

Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт 4.7 дахин, байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгө оруулалт 3.2 дахин, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээ 9 дахин өссөн бол авто замын сангийн хөрөнгө оруулалт 25 хувиар буурсан байна.

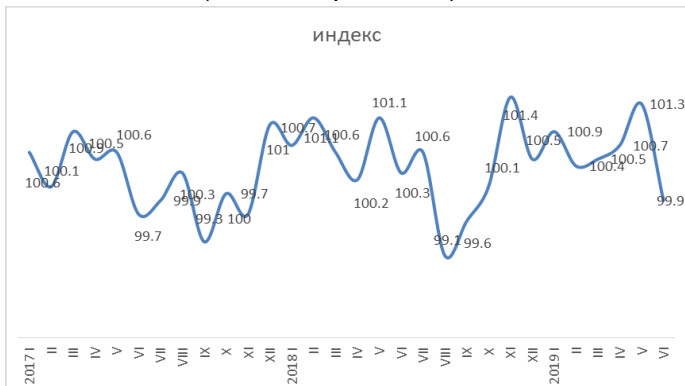

II.3 Үнэ Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс аймгийн хэмжээнд 2019 оны 6-р сарын байдлаар өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.1 хувиар, оны эхнээс 3.7 хувиар өсч, өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар буурсан байна..

Зураг II.3.1

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнийн индекс, хувь, 2019 VI сар, (өмнөх сар =100%)

Хүснэгт II.3.1

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, хувиар,

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2019 VI 2018 VI	2019 VI 2018 XII	2019 VI 2019 V
Ерөнхий индекс	100.0	105.1	103.7	99.9
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	106.2	111.7	98.3
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	101.9	102.8	100.2
Хувцас, бөс, бараа, гутал	16.1	103.1	101.0	100.5
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	104.0	100.8	100.0
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	101.7	100.2	100.0
Эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээ	3.6	110.9	101.7	100.1
Тээвэр	12.2	110.3	101.3	100.3
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	102.3	100.0	100.0
Амралт, чөлөөлт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	105.7	102.3	100.0
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	100.0	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	119.6	119.6	111.5
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	101.4	102.6	99.4

II.4 Хөдөө аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2019 оны 6 сарын байдлаар ноолуур 58.3 мян.төгрөг, адууны дэл 4.2 мян.төгрөг, адууны сүүл 5.5 мян.төгрөг, хонины ноос 300 төгрөг, үхрийн шир, адууны шир, хонины нэхий, ямааны арьс зах зээлд нийлүүлэлт байхгүй болсон байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал ноолуур 16.7 хувиар буурсан байна.

II.5 Малын дундаж үнэ

2019 оны 6 сарын байдлаар тэмээ 833.0 мян.төг, адуу 850.0 мян.төг, үхэр 1133.0

мян.төг, хонь 174.0 мян.төг, ямаа 119.0 мян.төг болж буюу өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал тэмээ 18.1 хувиар буурсан бол адуу 42.6 хувиар, үхэр 45.0 хувиар, хонь 56.4 хувиар, ямаа 51 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

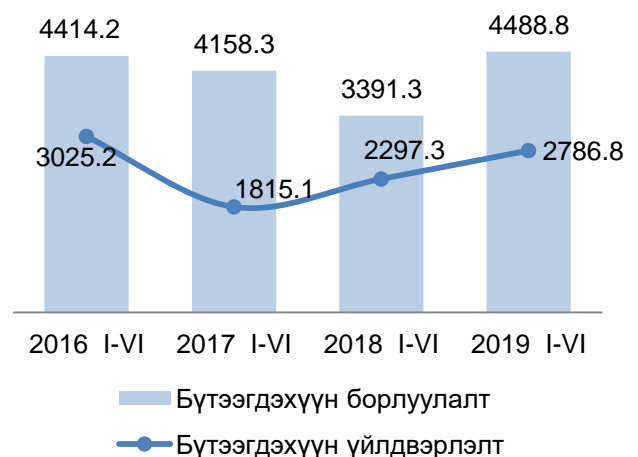

II.6 Аж үйлдвэр

Аймгийн аж үйлдвэрийн газрууд 2786.8 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 4488.8 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүний борлуулалт нийсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад үйлдвэрлэлт 21.3 хувиар, борлуулалт 32.3 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг II.6.1

Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлт, борлуулалт /сая.төг/

II.7 Хөдөө аж ахуй

Мал төллөлт, төл бойжилт

Аймгийн хэмжээнд 2018 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 1576.7 мянган хээлтэгч малын 1287.4 мянга буюу 81.7 хувь нь төллөсөн байна. Эм ямааны 81.4 хувь, эм хонины 84.1 хувь, ингэний 58.2 хувь, үнээний 70.3 хувь, гүүний 72.9 хувь төллөжээ. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал мал төллөлт 13.7 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байна. Гарсан төлийн 98.9 хувь буюу 1273.3 мянган төл бойжиж байгаа нь өмнөх оны мөн

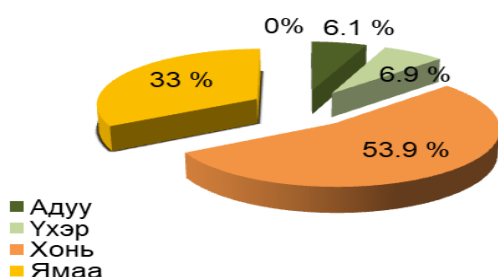
үеийнхтэй харьцуулвал 1.7 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зүй бусын хорогдол

Том малын зүй бусын хорогдол 20.4 мян.толгой болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 83.9 мян.толгой мал буюу 80.4 хувиар буурсан байна. Нийт хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 1.6 мянган толгой буюу 0.5 хувь, үхэр 1.4 мянган толгой буюу 0.5 хувь, хонь 11.0 мянган толгой буюу 0.6 хувь, ямаа 6.7 мянган толгой буюу 0.7 хувь нь оны эхний малаас тус тус хорогдоод байна. Нийт хорогдлын адуу 6.1 хувь, үхэр 6.9 хувь, ямаа 33.0 хувь, хонь 53.9 хувийг тус тус эзэлж байна. Хорогдлыг сумаар авч үзвэл Баян-агт сум 41 хувийг, Сайхан сум 13.9 хувь, Хутаг-Өндөр сум 10.8 хувийг тус тус эзэлж байгаа нь дийлэнх болж байна.

Зураг II.7.1

Зүй бусаар хорогдсон том малын эзлэх хувь

Зураг II.7.2

Зүй бусаар хорогдсон том мал, сумаар

II.8 Мал эмнэлгийн үйлчилгээ

Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний вакциныг 936.6 мян.толгой малд хийхээр төлөвлөгдснөөс хагас жилийн байдлаар 360.87 мян.толгой малд вакцин хийж, 38.5 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Паразиттах өвчнөөс эмчлэн сэргийлэх арга хэмжээнд 5798.1 мян.толгой мал хамруулахаар төлөвлөгдснөөс 1046.6 мян.толгой малд тарилга, туулга хийж, 18.1 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

Мал амьтдын паразиттах өвчнөөр 170 голомтонд 13.1 мян.толгой мал өвчилж, 12.6 мян.толгой мал эдгэрч, 216 толгой мал үхсэн байна. Мониезиз, ширхтэх, ценуроз өвчин дийлэнх байна. Мал амьтдын халдварт өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээнд 33 голомтонд гарч, 327 толгой мал өвчилж, 23 толгой мал эдгэрч, 302 толгой мал үхэж, 2 толгой малыг устгасан байна. Халдварт өвчний голомтын тоог өмнөх оны мөн үетэй харьцуулвал 3.3 дахин өссөн бол паразиттах өвчний голомт 68.5 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт II.8.1

Мал амьтны өвчин, хагас жилийн байдлаар

Үзүүлэлт	ХИЖИЖИХ НЭГЖ	Паразит өвчин	Халдварт өвчин
Голомтын тоо	Ш	170	33
Өвчилсөн	толгой	13038	327
Үхсэн	толгой	216	302
Эдгэрсэн	толгой	12616	23

Лабораторийн оношлогоо, шинжилгээнд 15.3 мян.толгой мал, тэжээвэр амьтан, 419.8 мян.кг мах, махан бүтээгдэхүүн, 8 мян.литр сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, 3.8 мян.ширхэг арьс, шир, 0.08 мян.кг ноос ноолуур, 1.8 мян.кг дайвар, үзлэгт хамрагдаж, илэрсэн өвчин байхгүй, 100 хувь хэрэгцээнд тохирсон байна.

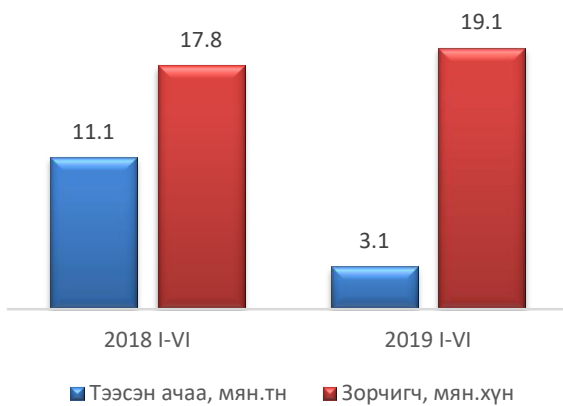

II.9 Тээвэр

Тээврийн үйлчилгээний салбар 3.1 мянган тонн ачаа тээвэрлэсэн ба ачаа тээврийн орлого 1260.0 мянган төгрөг байна. Дотоодод зорчсон зорчигч 19.1 мянган хүн байна. Зорчигч эргэлт өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад 7.3 хувиар өссөн байна. Зорчигч тээврийн орлого 2313.5 мянган төгрөг байна.

Зураг II.6.1

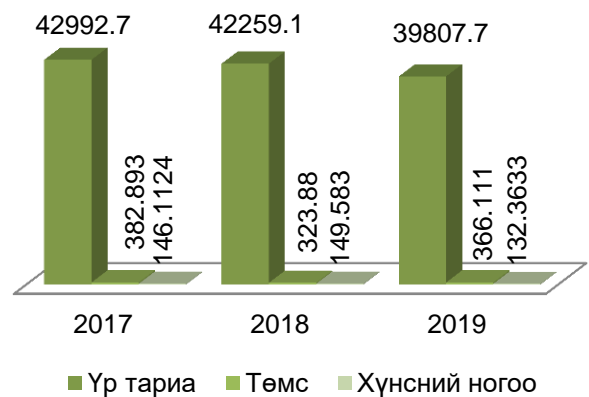
Тээсэн ачаа, зорчсон хүн, оноор

Тариалсан талбайг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад нийт тариалсан талбай 2.3 хувиар буюу 1097.4 га-гаар өссөн байна. Үр тариа 5.8 хувиар, хүнсний ногоо 11.5 хувиар буурсан бол тэжээлийн ургамал 63.6 хувиар, техникийн ургамал 63.4 хувиар, төмс 13 хувиар тус тус өссөн байна.

Зураг II.10.1

Үр тариа, төмс, хүнсний ногооны тариалсан талбай, га

II.10 Газар тариалан

2019 онд аймгийн хэмжээнд нийт 49381.7 га талбайд тариалалт хийсэн байна. Үүнээс үр тариа 39807.7 га, төмс 366.1 га, хүнсний ногоо 132.4 га, техникийн ургамал 7586 га, тэжээлийн ургамал 1489.5 га талбайд тус тус тариалсан байна.

Хүснэгт II.10.1

Тариалсан талбай, га

Төрөл	2017-VI	2018-VI	2019-VI
Үр тариа	42992.7	42259.1	39807.7
Төмс	382.893	323.88	366.111
Хүнсний ногоо	146.11	149.583	132.3633
Тэжээлийн ургамал	288	910.5	1489.5
Техникийн ургамал	4496	4641.2	7586

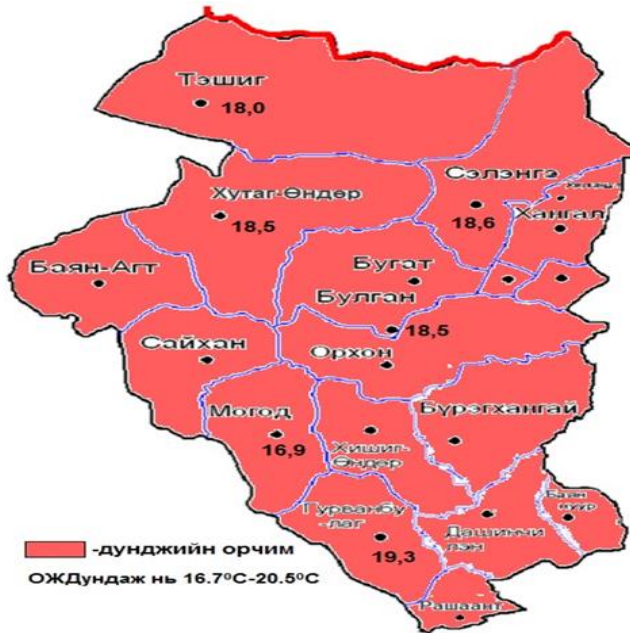

II.11 2019 оны 7 дугаар сарын цаг агаарын урьдчилсан мэдээ

Бүс нутаг	I-р 10 хоног			II-р 10 хоног			III-р 10 хоног		
	Эхэн	Дунд	Эцэс	Эхэн	Дунд	Эцэс	Эхэн	Дунд	Эцэс
Эг, Орхон, Сэлэнгэ Туул голын хөндийгөөр	Шөне: 8-13 Өдөр: 19-24	Шөне: 12-17 Өдөр: 31-36	Шөне: 8-13 Өдөр: 19-24	Шөне: 12-17 Өдөр: 31-36	Шөне: 8-13 Өдөр: 19-24	Шөне: 12-17 Өдөр: 24-29	Агаарын температурын сарын дундаж нь ихэнх нутгаар 16-20 градус дулаан буюу нийт нутгаар ОЖД-н орчим байх төлөвтэй.		
Бусад нутгаар	Шөне: 10-15 Өдөр: 27-32	Шөне: 10-15 Өдөр: 27-32	Шөне: 10-15 Өдөр: 27-32	Шөне: 10-15 Өдөр: 27-32	Шөне: 10-15 Өдөр: 27-32	Шөне: 10-15 Өдөр: 27-32	Хур тунадас: Энэ сард нийт нутгаар ОЖД-н орчим бороо орох төлөвтэй.		
Хур тунадас, мм	Ихэнх нутгаар бороо. Дуу цахилгаантай	Бороо орохгүй	Ихэнх нутгаар бороо. Дуу цахилгаантай	Бороо орохгүй	Ихэнх нутгаар бороо. Дуу цахилгаантай	Зарим газраар түр зуурын дуу цахилгаантай бороо	Салхи: Борооны өмнө зарим газраар түр зуур ширүүснэ.		

Агаарын температур

7 дугаар сарын агаарын температурын урьдчилсан төлөв

Хур тунадас

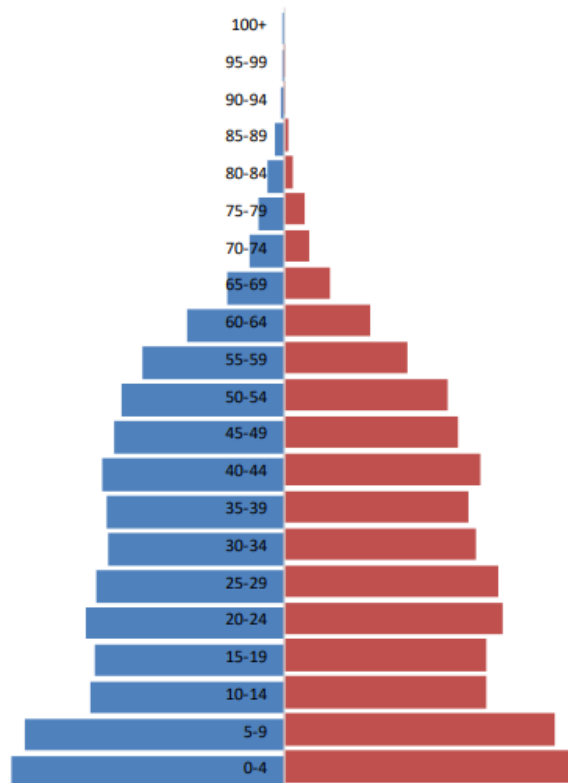

7 дугаар сарын хур тунадасны урьдчилсан төлөв

Хүснэгт I.I.1 Хүн ам, өрх

Сум	Хүн ам				2018 2017	Эрэгтэй				2018 2017	Эмэгтэй				2018 2017
	2015	2016	2017	2018		2015	2016	2017	2018*		2015	2016	2017	2018	
Баян-Агт	3052	3119	3218	3251	101.0	1550	1583	1632	1645	100.8	1502	1536	1632	1604	100.9
Баяннуур	1868	1818	1861	1827	98.2	983	969	998	976	97.8	885	849	998	850	97.9
Бугат	2182	2241	2277	2198	96.5	1132	1187	1208	1157	95.8	1050	1054	1208	1041	95.8
Булган	12234	12512	12616	12582	99.7	6014	6104	6125	6150	100.4	6220	6408	6125	6422	100.6
Бүрэгхангай	2726	2832	2888	2872	99.4	1388	1459	1482	1469	99.1	1338	1373	1482	1399	99.4
Гурванбулаг	3133	3176	3219	3289	102.2	1617	1644	1660	1686	101.6	1516	1532	1660	1601	101.7
Дашинчилэн	2803	2941	3037	3008	99.0	1431	1492	1540	1523	98.9	1372	1449	1540	1482	99.1
Могод	2685	2701	2729	2711	99.3	1375	1383	1394	1392	99.9	1310	1318	1394	1318	99.9
Орхон	3482	3584	3595	3477	96.7	1865	1911	1913	1856	97.0	1617	1673	1913	1615	97.3
Рашаант	3141	3165	3215	3253	101.2	1583	1602	1618	1641	101.4	1558	1563	1618	1607	101.7
Сайхан	3575	3648	3662	3561	97.2	1816	1854	1871	1799	96.2	1759	1794	1871	1757	96.4
Сэлэнгэ	3207	3306	3332	3343	100.3	1666	1723	1733	1743	100.6	1541	1583	1733	1598	100.7
Тэшиг	3495	3504	3563	3560	99.9	1786	1782	1820	1809	99.4	1709	1722	1820	1751	99.4
Хангал	4548	4611	4705	4660	99.0	2282	2302	2343	2331	99.5	2266	2309	2343	2327	99.6
Хишиг-Өндөр	3154	3156	3158	3152	99.8	1592	1595	1592	1578	99.1	1562	1561	1592	1570	99.4
Хутаг-өндөр	4729	4835	4952	5050	102.0	2432	2487	2546	2573	101.1	2297	2348	2546	2467	101.5
Нийт хүн ам	60014	61149	62027	61794	99.6	30512	31077	31475	31328	99.5	29502	30072	31475	30409	99.7

Зураг I.I.1 Хүн амын нас хүйсийн суварга 2018 он

I.2 ХӨДӨЛМӨР

Хүснэгт I.2.1 Хөдөлмөр

Үзүүлэлт	2018 I-VI		2019 I-VI		2019 I-VI % 2018 I-VI	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Ажил хайгч иргэн /сарын эцэст/	873	453	787	389	90.1	85.9
Бүргтгэлтэй ажилгүй иргэн /сарын эцэст/	531	295	372	203	70.1	68.8
Ажилд зуучилсан иргэн /эдийн засгийн салбараар/	756	297	484	230	64.0	77.4
ХАА, ойн аж ахуй, загас барилт, ан, агнуур	185	67	106	44	57.3	65.7
Уул уурхай олборлолт	57	6	58	16	101.8	266.7
Боловсруулах үйлдвэр	21	7	13	9	61.9	128.6
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	19		3		15.8	-
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	12	11	11	9	91.7	81.8
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа, холбоо мэдээлэл	3	1	1		33.3	0.0
Зочид буудал, байр, сууц болон нитийн хоолны үйлчилгээ	8	7	5	3	62.5	42.9
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	11	9	28	10	254.5	111.1
Боловсрол	65	47	28	25	43.1	53.2
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	14	12	25	22	178.6	183.3
Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа						
Бусад	361	130	206	92	57.1	70.8
Ажил хайгч иргэн (насны бүлгээр)	531	295	787	389	148.2	73.3
15-24	84	51	116	51	138.1	100.0
25-34	157	85	249	131	158.6	154.1
35-44	153	91	201	97	131.4	106.6
45-54	112	61	176	93	157.1	152.5
55-59	15	5	31	7	206.7	140.0
60+	10	2	14	10	140.0	500.0
Ажил хайгч иргэн (боловсролын түвшнээр)	531	295	787	389	148.2	131.9
Магистр, доктор			2			
Дипломын болон бакалаврын дээд	70	51	86	64	122.9	125.5
Тусгай мэргэжлийн дунд	20	11	35	16	175.0	145.5
Техникийн болон мэргэжлийн	24	11	39	17	162.5	154.5
Бүрэн дунд	349	191	526	250	150.7	130.9
Суурь	43	21	71	30	165.1	142.9
Бага	21	9	18	7	85.7	77.8
Боловсролгүй	4	1	10	5	250.0	500.0

Мэдээллийн эх үүсвэр: Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар

I.3 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ

Хүснэгт I.3.2 Нийгмийн халамжийн зарлага, хамрагдсан хүн

Үзүүлэлт	Хүний тоо		Олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, мян. төг		2019 VI 2018 VI
	2018 VI	2019 VI	2018 VI	2019 VI	
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	9333	22026	2099450.7	2104622.3	100.2
Халамжийн тэтгэвэр	1063	1047	900321.4	967,068.0	107.4
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	2452	2329	658855.8	669404.3	101.6
Үүнээс:					
Жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийн	956	904	106249.8	103116.8	97.1
Ахмад настныг асарч буй иргэний	920	911	340982.2	363724.3	106.7
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг	359	335	130971.5	130358.4	99.5
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг	191	159	71127.9	63530.6	89.3
Бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн өсгөний	26	20	9524.4	8674.2	91.1
Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ болон хөнгөлөлт	5818	18650	540273.5	468150.0	86.7
Ахмад настнуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт тусламж	1124	760	213130.6	205679.5	96.5
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	141	75	45879.1	48620.5	106.0
Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ	24		5600.0		0.0
Хүнс тэжээл хөтөлбөр	4,529	17815	267925.0	213850.0	79.8
Төрийн өмнөөс гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээ	0	0	7738.8	0	0.0

Хүснэгт I.3.3 Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага

Үзүүлэлтүүд	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI	2019 I-VI 2018 I-VI
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, сая.төг	5341.5	6055.9	6040.2	4991.2	6285	125.9
Үүнээс:						
Тэтгэврийн даатгалын сан	3510.4	3690	3616.3	4132.6	5123.9	124.0
Тэтгэмжийн даатгалын сан	398.4	408	459.4	476.7	574.1	120.4
Эрүүл мэндийн даатгалын сан	1085.5	1564.8	1602.2			
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сан	254.6	297.6	255.9	284	466	164.1
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	92.6	95.5	106.4	97.9	121	123.6
Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага, сая.төг	14225.8	15983.2	17149.8	17719.5	19901.3	112.3
Үүнээс:						
Тэтгэврийн даатгалын сан	12238.5	13334.7	14671.2	16599.1	18930.2	114.0
Тэтгэмжийн даатгалын сан	574.5	568	553.8	664.9	708.4	106.5
Эрүүл мэндийн даатгалын сан	1082.9	1631.3	1495.9			
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сан	234.5	297.7	209.9	280.2	137.2	49.0
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	95.4	151.5	219.0	175.3	125.5	71.6

Хүснэгт 1.3.4 Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага, хүнээр

Үзүүлэлтүүд	Хүний тоо		Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага сая.төг		2019 VI 2018 VI
	2018 VI	2019 VI	2018 VI	2019 VI	
Тэтгэврийн даатгалын сан	8951	9582	16599.1	18930.2	114.0
Тэтгэмжийн даатгалын сан	1066	1082	664.9	708.4	106.5
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сан	65	75	280.2	137.2	49.0
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	63	95	175.3	125.5	71.6
Нийт дүн	10145	10834	17719.5	19901.3	112.3

1.4 ЭРҮҮЛ МЭНД

Хүснэгт 1.4.1 Аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт төрсөн хүүхэд, нас баралт, төрлөөр, оноор

Үзүүлэлт	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI	2018 /2017
Амаржсан эхийн тоо	494	445	409	389	358	92%
Амьд төрсөн хүүхэд	495	445	414	393	366	93%
Эхийн эндэгдэл	-	-	-	-	-	-
Амьгүй төрөлт	3	4	0	2	2	100%
Гэрийн төрөлт	-	1	2	1	1	100%
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	11	5	4	9	8	89%
Перинаталь эндэгдэл	10	5	3	8	8	100%
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	22.2	11.2	9.7	22.9	21.9	96%

Хүснэгт 1.4.2 Аймгийн хэмжээнд гарсан халдварт өвчин, өвчний төрлөөр, оноор

Үзүүлэлт	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI	2018/2017
Нийт гарсан халдварт өвчин	243	564	300	211	212	100%
Гэдэсний халдварт өвчин	7	0	5	25	24	96%
Амьсгалын замын халдварт өвчин	104	429	182	84	67	80%
Байгалын голомтот халдварт өвчин	1	7	9	5	3	60%
Бэлэгсийн замаар дамжих халдварт өвчин	115	107	90	82	98	120%
Арьсны халдварт өвчин	16	21	14	15	20	133%

I.5 ГЭМТ ХЭРЭГ

Хүснэгт I.5.1 Бүртгээгдсэн гэмт хэрэг, сумдаар

Сум	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI	$\frac{2019 \text{ I-VI}}{2018 \text{ I-VI}} \%$
Булган	44	43	32	37	46	24.3
Баян-Агт	6	7	2	2	8	4 дахин
Баяннуур	5	3	4	5	6	20.0
Бугат	11	8	11	15	15	0.0
Бүрэгхангай	15	7	7	13	16	23.1
Гурванбулаг	9	5	6	7	12	71.4
Дашинчилэн	12	8	3	2	5	2.5 дахин
Могод	5	8	3	3	6	100.0
Орхон	18	14	18	14	45	3.2 дахин
Рашаант	7	4	6	3	12	4 дахин
Сайхан	3	9	7	6	6	0.0
Сэлэнгэ	2	3	12	10	12	20.0
Тэшиг	1	6	3	5	4	-20.0
Хангал	7	3	14	2	5	2.5 дахин
Хишиг-Өндөр	7	4	11	4	22	5 дахин
Хутаг-Өндөр	5	13	9	13	12	-7.7
Хялганат	3	2	5	1	2	1 дахин
Бүгд	160	147	153	142	234	64.8

Хүснэгт I.5.2 Хулгайн гэмт хэрэг, сумдаар

Сум	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI	$\frac{2019 \text{ I-VI}}{2018 \text{ I-VI}} \%$
Булган	13	14	13	17	10	-41.2
Баян-Агт	2	2	1	2	7	3.5 дахин
Баяннуур	5	1	2	-	2	2 дахин
Бугат	4	6	5	2	2	0.0
Бүрэгхангай	7	3	2	6	10	66.7
Гурванбулаг	3	2	2	2	9	4.5 дахин
Дашинчилэн	8	3	1	1	1	0.0
Могод	1	4	2	2	4	100.0
Орхон	9	7	7	5	36	7 дахин
Рашаант	3	2	3	1	5	4 дахин
Сайхан	2	3	6	2	2	0.0
Сэлэнгэ	-	-	3	2	2	0.0
Тэшиг	-	1	1	2	1	-50.0
Хангал	-	-	1	-	1	0.0
Хишиг-Өндөр	2	2	3	1	11	10 ахин
Хутаг-Өндөр	1	4	4	3	5	1.5 дахин
Хялганат	-	-	1	-	-	-
Бүгд	60	54	57	48	108	2.2 дахин

Хүснэгт 1.5.3 Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол

Үзүүлэлт	2015 I-VI	2016 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI
	сая.төгрөг				
Учирсан хохирол-Бүгд	391.9	371.4	467.0	295.6	632.1
Үүнээс:					
Нөхөн төлүүлсэн	239.6	240.5	339.3	145.9	201.6
Нөхөн төлүүлэлтийн хувь	61.1	64.8	72.7	49.4	31.9

Хүснэгт 1.5.4 Сумдын хэргийн илрүүлэлт

Сум	Бүртгэгдэх үедээ сэжигтэн этгээд нь тогтоогдоогүй хэрэг		Яллагдагчаар татаж ял сонгосон хэрэг		Хэргийн илрүүлэлтийн хувь	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Булган	19	44	11	24	57.9	54.5
Баян-Агт	3	7	0	4	0.0	57.1
Баяннуур	0	5	1	3	-	60.0
Бугат	5	16	3	5	60.0	31.3
Бүрэгхангай	9	16	5	2	55.6	12.5
Гурванбулаг	1	12	1	2	0.0	16.7
Дашинчилэн	2	4	1	1	50.0	25.0
Могод	2	6	1	3	50.0	50.0
Орхон	8	44	3	24	37.5	54.5
Рашаант	1	7	0	3	0.0	42.9
Сайхан	3	6	0	3	0.0	50.0
Сэлэнгэ	1	13	0	6	0.0	46.2
Тэшиг	2	5	2	4	0.0	80.0
Хангал	2	5	1	3	50.0	60.0
Хишиг-Өндөр	2	19	0	13	0.0	68.4
Хутаг-Өндөр	5	12	2	2	40.0	16.7
Хялганат	1	1	1	0	0.0	0.0
Бүгд	66	222	32	102	48.5	45.9

II.2 ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГАА

Хүснэгт II.2.1 Бараа, ажил үйлчилгээний худалдан авалт, сая.төгрөг

№	Үйлчилгээний нэр төрөл	2018		2019	
		Тоо, хэмжээ	Батлагдсан төсөвт өртөг	Тоо, хэмжээ	Батлагдсан төсөвт өртөг
1	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	8	811.3	38	1800.9
2	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалт	4	435.7	8	2,421.2
3	Байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгө оруулалт	14	2,044.2	45	5,431.2
4	Авто замын сангийн хөрөнгө оруулалт	4	250	1	30.0
5	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт	1	774.5	9	7530.9
	Дүн	31	4315.7	101	17214.1

Хүснэгт II.2.2 Бараа, ажил үйлчилгээ, гйүцэтгэл, сая.төгрөг

№	Үйлчилгээний нэр төрөл	2019 I-VI		
		Батлагдсан төсөвт өртөг	Гэрээний дүн	Уламжлалт, цахимаар зарласан эсэх
Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих төсөл арга хэмжээ				
1	Дашинчилэн сумын Засаг даргын тамгын газрын суудлын автомашиныг шинэчлэх	50.0		Цахим
2	Бүрэгхангай сумын Засаг даргын тамгын газрын суудлын автомашиныг шинэчлэх	50.0		Цахим
3	Орхон сумын Засаг даргын тамгын газрын суудлын автомашиныг шинэчлэх	50.0	50.0	Цахим
4	Хангал сумын Засаг даргын тамгын газрын суудлын автомашиныг шинэчлэх	50.0		Цахим
5	Цэцэрлэгийн өргөтгөлийн барилга барих, 75 хүүхэд /Сэлэнгэ сум/	835.4	792.6	Цахим
6	Эрүүл мэндийн төвийн барилгын засвар /Могод сум/	299.5	264.3	Цахим
7	Сургуулийн барилгын засвар /Баяннуур сум/	156.0		Цахим
8	Баян-Агт сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
9	Баяннуур сумын Засаг даргын тамгын газар, Соёлын төвийн компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
10	Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	6000 4000	Цахим
11	Булган сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	9.9	Цахим
12	Бүрэгхангай сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
13	Гурванбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
14	Дашинчилэн сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
15	Могод сумын Засаг даргын тамгын газар, Соёлын төвийн компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим

Хүснэгт II.2.3 Бараа, ажил үйлчилгээ, гүйцэтгэл, сая.төгрөг

№	Үйлчилгээний нэр төрөл	2019 I-VI		
		Батлагдсан төсөвт өртөг	Гэрээний дүн	Уламжлалт, цахимаар зарласан эсэх
Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих төсөл арга хэмжээ				
16	Орхон сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
17	Рашаант сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
18	Сайхан сумын Засаг даргын тамгын газар, Соёлын төвийн компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
19	Сэлэнгэ сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
20	Тэшиг сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
21	Хангал сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
22	Хишиг-Өндөр сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
23	Хутаг-Өндөр сумын Засаг даргын тамгын газрын компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
24	Хялганат тосгоны Захирагчийн ажлын албаны компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх	10.0	10.0	Цахим
25	Баян-Агт сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
26	Баяннуур сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
27	Бүрэгхангай сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
28	Гурванбулаг сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
29	Дашинчилэн сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
30	Могод сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
31	Орхон сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
32	Рашаант сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0	134.1	Уламжлалт
33	Сайхан сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
34	Сэлэнгэ сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
35	Хангал сумын Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
36	Хишиг-Өндөр сумын сум дундын эмнэлэгт шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
37	Хутаг-Өндөр сумын сум дундын эмнэлэгт шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
38	Хялганат тосгоны Эрүүл мэндийн төвд шаардлагатай тоног төхөөрөмж	10.0		Уламжлалт
	Дүн	1,800.9	1,400.9	

Хүснэгт II.2.4 Бараа, ажил үйлчилгээ, гйүцэтгэл, сая.төгрөг

№	Үйлчилгээний нэр төрөл	2019 I-VI		
		Батлагдсан төсөвт өртөг	Гэрээний дүн	Уламжлалт, цахимаар зарласан эсэх
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар төсөл арга хэмжээ				
1	Эмнэлгийн шинэ, хуучин барилгыг холбох /Хишиг-Өндөр сум/	30.0		Цахим
2	Сургуулийн спорт заалны барилга шинээр барих /Орхон сум/	455.0	434.3	Цахим
3	Эрүүл мэндийн төвд лабораторийн тоног төхөөрөмж /Гурванбулаг сум/	24.1		Цахим
4	Эрүүл мэндийн төвийн барилгын их засвар /Баян-Агт сум/	241.5	232.6	Цахим
5	Эрүүл мэндийн төвийн барилгын их засвар /Хялганат тосгон/	216.0	209.6	Цахим
6	Булган аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 50 ортой төрөх эмнэлгийн барилгын дээврийн засвар	106.2	91.3	Цахим
7	Соёлын төвийн засвар /Хангал сум/	271.0	245.7	Цахим
8	Цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөл 120 хүүхэд /Тэшиг сум/	1077.4		Цахим
	Дүн	2,421.2	1,213.5	
Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар төсөл арга хэмжээ				
1	Үерийн хамгаалалтын суваг, явган хүний замын ажил /Булган, Булган сум, 2 дугаар баг/	565.27	539.2	Цахим
2	Хүний хөгжлийн төвийн барилгын засвар /Булган, Булган сум/	57.8	57.8	Цахим
3	Нийгмийн даатгалын хэлтсийн барилга /Булган, Булган сум/	1900.0		Цахим
4	Сургуулийн өргөтгөлийн барилга, 240 суудал /Булган, Хутаг-Өндөр сум/	1500.0		Цахим
5	Цэцэрлэгийн өргөтгөлийн барилга /Булган, Бүрэгхангай сум/	572.7	458.0	Цахим
6	Засаг даргын Тамгын газрын барилга /Булган, Могод сум/	825.1	799.8	Цахим
7	Сум дундын эмнэлгийн засвар /Булган, Хишиг-Өндөр сум/	10.0		Цахим
8	Аялагч, жуулчдад зориулсан түр буудаллах цэгт бага оврын цэвэрлэх байгууламж бүхий жишиг ариун цэврийн байгууламж байгуулах /Түлүүгийн даваанд/	100.0		
9	Шинэ хөдөө төсөл /Булган/	2000.0		Цахим
	Дүн	7530.87	1854.8	
Авто замын сан				
1	Шинээр хийлгэх зураг төсвийн зардал	30.0		Цахим
	Дүн	30.0	0.0	

Хүснэгт II.2.5 Бараа, ажил үйлчилгээ, гйүцэтгэл, сая.төгрөг

№	Үйлчилгээний нэр төрөл	2019 I-VI		
		Батлагдсан төсөвт өртөг	Гэрээний дүн	Уламжлалт, цахимаар зарласан эсэх
Байгаль хамгаалах сан				
1	Ойжуулалт /300 га, Бугат, Сэлэнгэ, Могод, Хангал/	208.5	197.7	Цахим
2	Зоон давааны орчинд хамгаалалтын ойн зурвас байгуулах	39.1	38.4	Цахим
3	Ойн хортны тэмцлийн ажил хийх /Орхон, Хутаг-Өндөр, Баян-Агт, Хангал, Бүрэгхангай, Сэлэнгэ, Бугат, Тэшиг 23100 га/	325.5	294.8	Цахим
4	Ой бүхий сумдад ойн хортны судалгааны ажил /200000 га/	20.0	17	Цахим
5	Ойн ангид арчилгааны огтлолт хийх зориулалтын моторт хөрөө авах	7.0	7	Цахим
6	Ойн нөхөрлөлүүдийн ойн санд ой зохион байгуулалт хийлгэх /20 ойн нөхөрлөл/	28.0	17	Цахим
7	Хялганат тосгоны сум дундын Ойн ангийн мод үржүүлгийн газрын өргөтгөл	50.0	46.5	Цахим
8	Усан хангамж ариутгал татуургын төвлөрсөн шугам сүлжээний зураг төсөв боловсруулах /Дашичилэн сум/	43.0	42	Цахим
9	Элсний нүүдлээс хамгаалах /Хутаг-Өндөр, Сэлэнгэ, Орхон сум/	15.0	15	Цахим
10	Тэшиг сумын төвийн цэцэрлэгт хүрээлэнгийн тохижилт, ногоон байгууламж	20.0	20	Цахим
11	Хануй голын Ангархайн замын засвар, шинэчлэлт /Баян-Агт сум/	467.0		Цахим
12	Сайхан сумын инженерийн шугам сүлжээ	496.4		Цахим
13	Булган сумын Эрдмийн өргөө цогцолбор сургуулийн ариун цэврийн байгууламжийн засвар	57.0		Цахим
14	Цэцэрлэгүүдийн ариун цэврийн байгууламж барих /Дашинчилэн, Гурванбулаг, Хишиг-Өндөр сум, Булган сумын 3-р цэцэрлэг/	300.0		Цахим
15	Эргийн бэхэлгээний ажлын зураг төсөл боловсруулах /Сэлэнгэ сум, Хутаг-Өндөр сум Хонгор баг/	90.1		Цахим
16	Булаг шандын эх болон хүн амын усан хангамжийн худагт эрүүл ахуйн бүсийн хамгаалалтын хашаа барих ажлын жишиг зураг, төсөл боловсруулах	0.6	0.6	Цахим
17	Булаг шандны эхийг хашиж хамгаалах /10 булаг/	37.7	37.7	Цахим
18	Хүн амын усан хангамжийн худагт эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ус нөөцлөх сав суурилуулах /Сэлэнгэ, Баяннуур, Орхон, Дашинчилэн, Бүрэгхангай сум/	16.5	16.5	Цахим
19	Хүн ам болон бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах зориулалтаар шинээр инженерийн хийцтэй худаг гаргах /12 ш/	204.0	187.1	Цахим
20	Ундны ус ариутгах хлоржуулалтын тоног төхөөрөмж /Булган сум/	60.0	59	Цахим

Хүснэгт II.2.6 Бараа, ажил үйлчилгээ, гйүцэтгэл, сая.төгрөг

№	Үйлчилгээний нэр төрөл	2019 I-VI		
		Батлагдсан төсөвт өртөг	Гэрээний дүн	Уламжлалт, цахимаар зарласан эсэх
21	Хутаг-Өндөр суманд үерийн далан барих	644.9	649.4	Цахим
22	Рашаант суманд үерийн далан барих	140.0		Цахим
23	Булган сумын 1 дүгээр багийн гэр хорооллын айл өрхөд хог төрөлжүүлэн хийх хогийн сав нийлүүлэх /138 ш/	69.0	66.91	Цахим
24	Булган сумын 2 дугаар багийн гэр хорооллын айл өрхөд хог төрөлжүүлэн хийх хогийн сав нийлүүлэх /136 ш/	68.0	66	Цахим
25	Булган сумын 3 дугаар багийн гэр хорооллын айл өрхөд хог төрөлжүүлэн хийх хогийн сав нийлүүлэх /139 ш/	69.5	68.7	Цахим
26	Булган сумын 4 дүгээр багийн гэр хорооллын айл өрхөд хог төрөлжүүлэн хийх хогийн сав нийлүүлэх /146 ш/	73.0	71.1	Цахим
27	Булган сумын 6 дугаар багийн гэр хорооллын айл өрхөд хог төрөлжүүлэн хийх хогийн сав нийлүүлэх /144 ш/	72.0	70.9	Цахим
28	Булган сумын нийтийн эзэмшлийн талбайд хог төрөлжүүлэн хийх хогийн сав байршуулах /130 ш/	64.7	62.8	Цахим
29	Сумдын нийтийн эзэмшлийн талбайд хогийн сав байршуулах	85.0	84.1	Цахим
30	Бүх төрлийн зургийг хэвлэх плоттер хэвлэгч худалдан авах /Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар/	17.4	17.4	Цахим
31	Доройтсон бэлчээрийг зайнаас тандан судлах, нөхөн сэргээх, туршилт судалгааны төв барих /Гурванбулаг сум/	300.0		Цахим
32	Булган аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө хийлгэх	743.4		Цахим
33	Хог хаягдлын цэгийг дарж булах, өөр газар шилжүүлэх /Хутаг-Өндөр сумын Хантай баг/	10.0		Цахим
34	Хог хаягдлын цэгийг дарж булах, өөр газар шилжүүлэх /Хутаг-Өндөр сумын Хонгор баг/	10.0		Цахим
35	Хог хаягдлын цэгийг дарж булах, өөр газар шилжүүлэх /Хангал сумын Хялганат тосгон	20.0	20	Цахим
36	Хог хаягдлын цэгийг дарж булах, өөр газар шилжүүлэх /Рашаант сум/	20.0	20	Цахим
37	Нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах /Бугат, Орхон, Тэшиг, Хишиг-Өндөр, Хутаг-Өндөр, Хангал, Дашинчилэн сум/	294.0		Цахим
38	Булган сумын агаарын бохирдлын явуул судалгааны агаараас дээж авагч төхөөрөмж худалдан авах	9.00	9.0	Цахим
39	Хөрсний шинжилгээний боловсруулалтад хэрэглэгдэх төхөөрөмж худалдан авах	1.0	1	Цахим
40	Цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх ажилд дэмжлэг үзүүлэх /Тусгай зориулалттай автомашин, багаж техник хэрэгсэл/	40.0	40	Цахим
41	Байгаль орчин аялал жуулчлалын газарт албан хэрэгцээний автомашин	35.0	35	Цахим
42	Байгаль хамгаалагчдын иж бүрэн ажлын хувцас /30 ширхэг/	30.0	29.0	Цахим
43	Аялал жуулчлалын цогцолборын дуусгалын зураг төсөл боловсруулах	50.0		Цахим
44	Сав газруудын хамгаалалтын бүс тогтоох	50.0		Цахим
45	Аймгийн хэмжээнд ерөнхий агнуур зохион байгуулалт хийлгэх	30.0	19.7	Цахим
	Дүн	5,431.21	2,327.31	

II.3 ҮНЭ

Хүснэгт II.3.1 Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс, барааны бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2019 VI 2018 VI	2019 VI 2018 XII	2019 VI 2019 V
Ерөнхий индекс	100.0	105.1	103.7	99.9
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	106.2	111.7	98.3
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	101.9	102.8	100.2
Хувцас, бөс, бараа, гутал	16.1	103.1	101.0	100.5
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	104.0	100.8	100.0
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	101.7	100.2	100.0
Эм тариа, эмнэлэгийн үйлчилгээ	3.6	110.9	101.7	100.1
Тээвэр	12.2	110.3	101.3	100.3
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	102.3	100.0	100.0
Амралт, чөлөөлт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	105.7	102.3	100.0
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	100.0	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	119.6	119.6	111.5
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	101.4	102.6	99.4

Хүснэгт II.3.2 Хүнсний гол нэр төрлийн барааны 7 хоногийн ажиглалт

Барааны нэр төрөл		2018 VI/27	2019 VI/26	2018 VI/27 2019 VI/26
"Алтан тариа" гурил	дээд савласан	1500	1700	113.3
	I зэрэг, задгай	1300	1300	100.0
Талх "Ундрах" аймгийн үйлдвэр		1000	1200	120.0
Цагаан будаа		2500	2500	100.0
Элсэн чихэр		2300	2000	87.0
Сүү	Задгай	1500	1500	100.0
	"Цэвэр сүү"	2700	3000	111.1
Ургамлын тос, "Кларина"		4000	4100	102.5
Мах	Үхрийн	7000	10250	146.4
	Хонины	6000	8500	141.7
	Адууны	6000	7000	116.7
	Ямааны	5500	6500	118.2
Ногоо	Төмс /монгол/	1500	1000	66.7
	Лууван /монгол/	2500	1500	60.0
	Байцаа /монгол/	1500	2500	166.7
	Манжин /монгол/	1500	1500	100.0
	Сонгино /хятад/	1500	1500	100.0

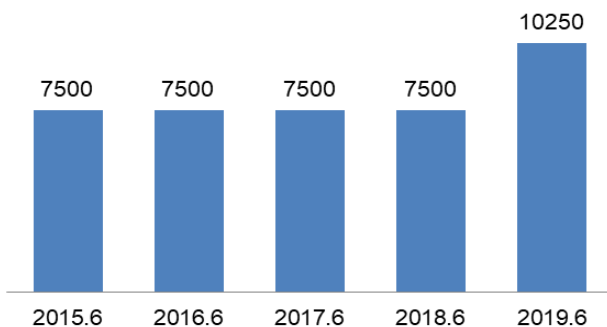
Хүснэгт II.3.3 Хүнсний гол нэр төрлийн барааны ажиглалт

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018	2019	2019 VI 2018 VI
"Алтан тариа" гурал /задгай/	I зэрэг	кг	1050	1283	1333	1333	1300	97.5
	II зэрэг	кг	900	1000	1000	1000	1000	100.0
Будаа	Цагаан	кг	2500	2466	2450	2467	2400	97.3
	Шар	кг	1900	1900	1900	1900	3325	175.0
Элсэн чихэр		кг	1800	1750	2466	2233	1900	85.1
Хонины мах	ястай	кг	7000	6000	6500	7000	9000	128.6
	цул	кг	7000	6000	6500	7000	9000	128.6
Үхрийн мах	ястай	кг	7500	7500	7000	7500	9500	126.7
	цул	кг	7500	7500	7500	7500	11000	146.7
Адууны мах		кг	6000	5500	6000	5000	6500	130.0
Ямааны мах		кг	6000	5000	6000	5500	7000	127.3
Сүү	задгай	л	1000	1000	1300	1500	1333	88.9
	"Цэвэр сүү"	л	2700	2633	2700	2467	2817	114.2
Байцаа	монгол	кг	1500	2000	1500	1500	1917	127.8
Лууван	монгол	кг	1000	2000	800	2500	1533	61.3
Манжин	монгол	кг	1500	2500	800	2500	1500	60.0
Төмс	монгол	кг	1500	1000	800	1500	1100	73.3
Сонгино	хятад	кг	1500	1500	1500	1500	1500	100.0
Сармис, булцуу		кг	500	500	600	500	317	63.4
Ургамлын тос		л	3700	3733	4233	3583	3367	94.0
Өндөг		ш	300	300	350	333	350	105.1
Талх "Ундрах" орон нутгийн		ш	1000	1100	1066	1033	1183	114.5

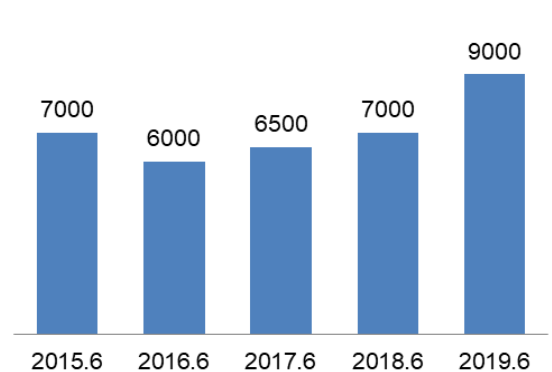
Хүснэгт II.3.4 Нэг литр шатахууны үнэ

ШТС	АИ 95	АИ 92	АИ 80	Дезил түлш	Газ
Шунхлай	-	1905	1770	2380	-
Тэс	-	1860	1790	2370	-
Петровис	2290	1905	1770	2380	-
Газ	-	-	-	-	1300

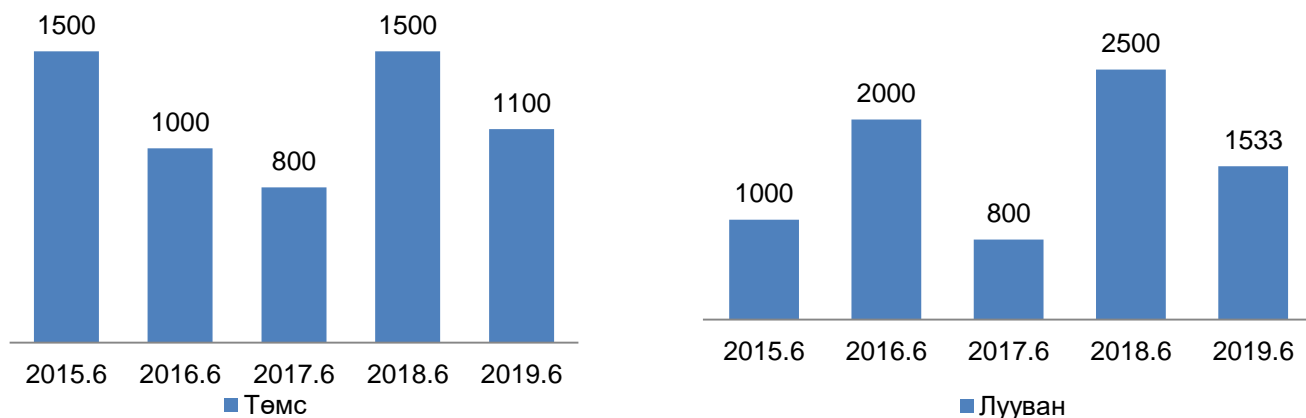
Зураг II.3.1 Нэг кг үхрийн мах, төгрөг

Зураг II.3.2 Нэг кг хонины мах, төгрөг

Зураг II.3.3 Нэг кг хүнсний ногооны дундаж үнэ, төгрөгөөр

II.4 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ

Хүснэгт II.4.1 Малын гаралтай бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ, төгрөгөөр

Бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжих нэгж	2018-VI	2019-VI
Цагаан ноолуур	кг	70000	58300
Бор ноолуур	кг	70000	58300
Адууны шир	ш	10000	-
Адууны дэл	ш	8750	4250
Адууны сүүл	ш	11000	5500
Үхрийн шир 1.8-2.3 метрийн хэмжээтэй шир	ш	5000	-
Үхрийн шир 2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	1000	-
Хонины ноос	ш	2875	300

Хүснэгт II.4.2 Адууны үнэ, мян.төгрөг

Сумын нэр	Нас гүйцсэн адуу				Өсвөр насны адуу			
	Морь		Гүү		Эр		Эм	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Булган	500	-	500	-	350	-	350	-
Баян-Агт	-	900	-	800	200	500	200	400
Баяннуур	-	800	600	600	400	500	-	500
Бугат	800	1000	750	1000	600	700	600	650
Бүрэгхангай	700	900	650	800	450	600	450	600
Гурван булаг	450	1000	400	800	350	450	300	400
Дашинчилэн	750	750	550	700	400	600	400	600
Могод	500	800	450	800	350	500	350	400
Орхон	450	700	450	700	300	550	300	600
Рашаант	600	800	500	700	350	450	350	450
Сайхан	700	800	700	800	500	500	500	500
Сэлэнгэ	600	500	400	400	300	300	350	300
Тэшиг	500	1100	500	800	350	500	350	500
Хангал	800	1000	800	900	650	500	550	500
Хишиг-өндөр	400	1000	400	800	350	600	350	600
Хутаг-Өндөр	600	700	600	650	350	-	350	-

Хүснэгт II.4.3 Тэмээний үнэ, сумаар, мян.төг

Сумын нэр	Нас гүйцсэн тэмээ				Өсвөр насны тэмээ			
	Ат		Ингэ		Эр		Эм	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Сайхан	1200	-	800	-	450	-	450	-
Бүрэгхангай	900	900	800	800	400	500	400	500
Дашинчилэн	950	600	1200	550	800	350	800	350

Хүснэгт II.4.4 Үхрийн үнэ, сумаар, мян.төг

Сумын нэр	Нас гүйцсэн үхэр				Өсвөр насны үхэр			
	Эр		Эм		Эр		Эм	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Булган	500	-	450	-	300	-	250	-
Баян-Агт	600	1000	600	900	300	600	300	500
Баяннуур	800	1000	-	900	500	700	-	650
Бугат	750	1500	700	1200	450	750	400	600
Бүрэгхангай	750	1200	750	950	500	750	500	750
Гурван булаг	450	1450	420	1200	380	900	350	900
Дашинчилэн	800	750	700	700	500	600	500	600
Могод	700	1100	500	700	400	800	400	600
Орхон	600	1000	550	800	300	500	300	500
Рашаант	1100	1000	800	800	550	600	450	450
Сайхан	650	800	650	750	400	600	450	600
Сэлэнгэ	1000	1000	800	1200	550	700	500	800
Тэшиг	700	2000	600	1000	400	500	400	400
Хангал	1500	1200	980	900	730	750	700	650
Хишиг-өндөр	700	1200	500	800	450	700	300	600
Хутаг-Өндөр	900	500	900	600	500	700	500	-

Хүснэгт II.4.5 Хонь, ямааны үнэ, сумаар, мян.төг

Сумын нэр	Нас гүйцсэн хонины үнэ				Нас гүйцсэн ямааны үнэ			
	Эр		Эм		Эр		Эм	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Булган	80	150	70	120	70	100	60	90
Баян-Агт	120	180	80	150	90	120	70	100
Баяннуур	90	200	60	100	60	150	-	100
Бугат	150	200	130	150	120	120	80	100
Бүрэгхангай	100	170	80	110	70	110	60	90
Гурван булаг	120	200	85	150	70	160	65	80
Дашинчилэн	110	180	70	170	100	130	60	130
Могод	120	200	100	150	80	100	75	60
Орхон	80	180	60	120	90	90	50	70
Рашаант	130	200	70	100	100	150	50	80
Сайхан	70	150	70	100	40	110	45	90
Сэлэнгэ	150	120	100	120	70	90	60	80
Тэшиг	120	150	70	100	80	120	50	90
Хангал	120	150	100	120	80	90	70	80
Хишиг-өндөр	100	200	50	150	70	150	35	120
Хутаг-Өндөр	120	150	80	120	80	120	60	80

II.5 МАЛЫН ҮНЭ

Хүснэгт II.5.1 Малын зах зээлийн дундаж үнэ, мян.төг

Бүтээгдэхүүний нэр	2018-VI	2019-VI
Буур	967	833
Нас гүйцсэн ат	1017	833
Нас гүйцсэн ингэ	933	700
Эр шилбэ	550	417
Эм шилбэ	550	383
Эр ботго	233	183
Эм ботго	233	183
Азарга	889	1020
Соёолон үрээ	596	850
Соёолон гүү	550	750
Шүдлэн үрээ	391	518
Шүдлэн байдас	383	500
Эр унага	153	206
Эм унага	155	206
Бух	855	1095
Хязаалан шар	781	1133
Хязаалан дөнж	660	893
Шүдлэн эр үхэр	451	677
Шүдлэн гунж	420	614
Эр тугал	135	189
Эм тугал	135	189
Хуц	154	150
Эр хонь	111	174
Эм хонь	80	127
Эр төлөг	60	86
Эм төлөг	56	83
Эр хурга	28	42
Эм хурга	28	43
Ухна	119	123
Эр ямаа	79	119
Эм ямаа	59	90
Эр борлон	39	55
Эм борлон	38	53
Эр ишиг	23	28
Эм ишиг	23	29

II.6 АЖ ҮЙЛДВЭР

Хүснэгт II.6.1 Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлт, салбараар

Бүтээгдэхүүний нэрс	Хэмжих нэгж	Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт					
		Биет хэмжээ			Үнийн дүн / мян.төг/		
		2018 I-VI	2019 I-VI	$\frac{2019 \text{ I-VI}}{2018 \text{ I-VI}} \%$	2018 I-VI	2019 I-VI	$\frac{2019 \text{ I-VI}}{2018 \text{ I-VI}} \%$
Чулуун нүүрс	мян.тн	11.99	0	0.0	493466.1	0	0.0
Бог будаа	тн	1.24	2.52	203.2	9920	20160	203.2
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	9.18	22.1	240.7	736618.2	558898.5	75.9
Үхрийн мах	тн	31.995	38.84	0.0	308986	604216.2	0.0
Хонины мах	тн	24.95	0	0.0	99000	0	0.0
Ямааны мах	тн	3	0	0.0	10500	0	0.0
Адууны мах	тн	1	0	0.0	3800	0	0.0
Дайвар бүтээгдэхүүн	тн	0.981	8.57	873.6	5485.6	47400	864.1
Хиамины зүйл	тн	1.66	2.04	0.0	7867	14721.6	0.0
Утсан, чанасан болон бусад боловсруулалт хийсэн ма	тн	0.65	0.128	19.7	7753	1920	24.8
Бүх төрлийн ногооны консерв	тн	0	6.9	0.0	0	29700	0.0
Дүфү	тн	5.4	0	0.0	16200	0	0.0
Жимсний чанамал	тн	0.4	0.938	234.5	3100	4690	151.3
Айраг	мян.л	3.6	3.64	101.1	14762	13860	93.9
Гурил Дээд	тн	0	50.84	0.0	0	53786.3	0.0
Гурил I зэрэг	тн	113.2	178.4	157.6	96241.3	142811	148.4
Гурил II зэрэг	тн	2.7	3.55	131.5	1535	2370	154.4
Арвайн гурил	тн	21.555	17.455	81.0	24014.2	18343	76.4
Багсармал болон бусад малын тэжээл	тн	0	12.7	0.0	0	3829	0.0
Хивэг	тн	9.206	109.14	1185.5	3231.6	46781	1447.6
Нарийн боов	тн	61.6	52.18	84.7	98150	129778.2	132.2
Бялуу	тн	0.835	7.375	883.2	18911.7	122990	650.3
Хэвийн боов	тн	11	9.1	82.7	57600	48400	84.0
Талх	тн	25.01	21.224	84.9	20712	27896	134.7
Эмчилгээний цай	кг	800	811.6	0.0	20000	20290	0.0
Бусад цай	кг	92	103.4	0.0	4100	4600	112.2
Банш, бууз, хуушуур	тн	0.33	2.04	618.2	1413.6	11880	840.4
Энержи дринк	мян.л	0.24	0.856	0.0	2375	7150	0.0
Берзинтэн цүнх	ш	0	200	0.0	0	3400	0.0
Ноосон хүрэм	ш	5	0	0.0	500	0	0.0
Ноосон плате, банзал	ш	3	1	0.0	135	45	0.0
Ноосон майк, путболька	ш	0	120	0.0	0	2400	0.0
Ноосон цамц	ш	10	95	950.0	350	3200	914.3
Ноосон алчуур, нөмрөг	ш	15	20	0.0	225	280	0.0
Ноолууран хүрэм	ш	2	0	0.0	520	0	0.0
Ноолууран алчуур, нөмрөг	ш	10	0	0.0	250	0	0.0
Оёмол плате, банзал	ш	0	8	0.0	0	1040	0.0
Костюм	хос	60	0	0.0	7600	0	0.0
Ажлын хувцас	ш	56	50	0.0	2285	5000	0.0
Монгол дээл, тэрлэг	ш	65	52	0.0	8500	4850	0.0
Эмэгтэй хослол	ш	14	3	21.4	740	230	31.1
Юбка	ш	0	6	0.0	0	270	0.0
Гар хийцийн оёмол эдлэл /Хөөрөгний дайлин г.м/	мян.төг	0	41	0.0	0	615	0.0
Өвлийн малгай	ш	15	20	133.3	225	280	124.4
Барилгын шалны банз	м3	40	0	0.0	5820	0	0.0
Модон байшингийн хийц (палк)	ш	300	0	0.0	5400	0	0.0
Диплом, Гэрчилгээ г.м үнэт цаас	мян.ш	0	300.2	0.0	0	150100	0.0
Стикер хэвлэл	м2	0	70	0.0	0	2660	0.0
Хүснэгт маягт	мян.х.д.х	0	3026.6	0.0	0	454000	0.0
Хулдаасан хэвлэл	м2	0	830	0.0	0	4980	0.0
Үртсэн шахмал түлш	тн	0	1	0.0	0	200	0.0
Бүх төрлийн тамга	ш	0	324	0.0	0	7812	0.0
Түгээсэн цэвэр ус	мян.м3	9.55	25.4	266.0	156948	159837.9	101.8
Сувагжуулалт	мян.м3	3.87	18.4	475.5	42143.1	49140.3	116.6

Хүснэгт II.6.2 Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулалт, салбараар

Салбар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт (мян.төг)		
	2018 I-VI	2019 I-VI	2019 I-VI % 2019 I-VI
Нийт дүн	3663736	4488816	122.5
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	439484.7	0	0.0
Нүүрс олборлолт	439484.7	0	0.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	1005555	2166411	215.4
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	967879.8	1512311	156.2
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	516177.6	732524.4	141.9
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	16127	14414.4	0.0
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл	94441.5	274646	290.8
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	341133.7	507416.2	148.7
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	15875	22460	141.5
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	10580	8560	80.9
Мод, модон эдлэл	11220	200	0.0
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	0	611740	0.0
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	0	11140	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	2218697	2305715	103.9
Цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл	2218697	2305715	103.9

II.7 МАЛ АЖ АХУЙ

Хүснэгт II.7.1 Мал төллөлт, эх малын төрлөөр

Эх малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч, толгой			Төллөлтийн хувь		
	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI
Бүгд	1294696	1034411	1287393	82.3	68.0	81.7
Гүү	60371	41700	66394	65.6	45.7	72.3
Үнээ	82272	63131	74689	71.4	56.8	70.3
Ингэ	231	193	284	50.2	39.1	58.2
Эм хонь	746822	612422	740886	84.9	72.3	84.1
Эм ямаа	405000	316965	405140	83.2	67.2	81.4

Хүснэгт II.7.2 Бойжуулсан төл, төрлөөр

Төлийн төрөл	Бойжуулсан төл, толгой			Бойжуулалтын хувь		
	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI
Бүгд	1258952	1005002	1273301	97.2	97.2	98.9
Гүү	58789	40993	65906	97.4	98.3	99.3
Үнээ	80963	62257	74306	98.4	98.6	99.5
Ингэ	226	191	283	97.8	99.0	99.6
Эм хонь	727674	596260	734390	97.4	97.4	99.1
Эм ямаа	391300	305301	398416	96.6	96.3	98.3

Хүснэгт II.7.3 Мал төллөлт, сумаар, төллөлтийн хувь

Сумын нэр	Төллөсөн хээлтэгч						Төллөлтийн хувь					
	Бүгд	Гүү	Үнээ	Ингэ	Эм хонь	Эм ямаа	Бүгд	Гүү	Үнээ	Ингэ	Эм хонь	Эм ямаа
Булган	25563	1890	2359	0	12844	8470	80.0	81.6	76.4	0.0	81.0	79.1
Баян-Агт	108843	4274	5553	10	64817	34189	74.5	57.9	67.4	71.4	79.6	69.8
Баяннуур	42898	1636	2310	69	22622	16261	84.0	70.1	67.8	65.1	84.2	88.4
Бугат	35071	2666	4980	0	18602	8823	65.9	75.7	74.7	0.0	71.3	52.0
Бүрэгхангай	116125	4500	6000	25	65300	40300	87.6	71.0	80.5	51.0	86.9	92.3
Гурван булаг	129791	5570	3520	33	75207	45461	96.4	89.6	86.0	46.5	97.0	97.1
Дашинчилэн	109282	4436	4455	41	65134	35216	98.5	91.0	89.5	74.6	99.3	99.4
Могод	124466	7826	4647	16	82459	29518	86.4	83.4	78.8	76.2	86.7	87.8
Орхон	119711	8028	7368	8	60208	44099	79.6	76.3	69.0	32.0	79.2	82.9
Рашаант	69596	3205	2468	66	38766	25091	78.5	78.7	75.6	64.7	78.2	79.2
Сайхан	106593	9332	4475	10	71377	21399	71.8	65.3	65.8	34.5	75.4	65.6
Сэлэнгэ	34348	1132	4455	0	17150	11611	73.6	35.4	49.0	0.0	81.8	86.5
Тэшиг	24956	1401	5367	0	10998	7190	62.8	56.1	62.7	0.0	66.8	58.8
Хангал	33049	1342	4790	0	14492	12425	75.9	53.3	62.2	0.0	82.4	78.9
Хишиг-өндөр	93128	4818	2696	0	57351	28263	85.5	77.7	68.1	0.0	89.0	82.4
Хутаг-Өндөр	113973	4338	9246	6	63559	36824	78.3	70.5	74.9	40.0	82.1	74.1
Бүгд	1287393	66394	74689	284	740886	405140	81.7	72.3	70.3	58.2	84.1	81.4

Хүснэгт II.7.4 Бойжсон төл, сумаар

Сум	Бойжсон төл, толгой					
	Бүгд	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг
Булган	25478	1881	2359	0	12792	8446
Баян-Агт	102607	4202	5496	10	61885	31014
Баяннуур	42977	1628	2309	69	22686	16285
Бугат	35008	2632	4980	0	18594	8802
Бүрэгхангай	115952	4490	5997	25	65224	40216
Гурван булаг	129791	5570	3520	33	75207	45461
Дашинчилэн	108735	4431	4453	41	64906	34904
Могод	124001	7752	4590	16	82265	29378
Орхон	118843	8004	7364	8	60067	43400
Рашаант	67682	3192	2444	66	37591	24389
Сайхан	105695	9278	4453	10	70850	21104
Сэлэнгэ	34303	1130	4451	0	17128	11594
Тэшиг	24636	1366	5280	0	10903	7087
Хангал	32976	1341	4784	0	14455	12396
Хишиг-өндөр	92022	4792	2691	0	56871	27668
Хутаг-Өндөр	112595	4217	9135	5	62966	36272
Бүгд	1273301	65906	74306	283	734390	398416

Хүснэгт II.7.5 Гарсан төл, сумаар

Сум	Гарсан төл, толгой					
	Бүгд	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг
Булган	25563	1890	2359	0	12844	8470
Баян-Агт	108928	4274	5553	10	64837	34254
Баяннуур	43061	1636	2310	69	22716	16330
Бугат	35091	2666	4980	0	18622	8823
Бүрэгхангай	116125	4500	6000	25	65300	40300
Гурван булаг	129791	5570	3520	33	75207	45461
Дашинчилэн	109282	4436	4455	41	65134	35216
Могод	124466	7826	4647	16	82459	29518
Орхон	119712	8028	7369	8	60208	44099
Рашаант	69596	3205	2468	66	38766	25091
Сайхан	106593	9332	4475	10	71377	21399
Сэлэнгэ	34348	1132	4455	0	17150	11611
Тэшиг	24956	1401	5367	0	10998	7190
Хангал	33049	1342	4790	0	14492	12425
Хишиг-өндөр	93128	4818	2696	0	57351	28263
Хутаг-Өндөр	113973	4338	9246	6	63559	36824
Бүгд	1287662	66394	74690	284	741020	405274

Хүснэгт II.7.6 Хорогдсон төл, сумаар

Сум	Хорогдсон төл, толгой					
	Бүгд	Унага	Тугал	Ботго	Хурга	Ишиг
Булган	85	9	0	0	52	24
Баян-Агт	6321	72	57	0	2952	3240
Баяннуур	84	8	1	0	30	45
Бугат	83	34	0	0	28	21
Бүрэгхангай	173	10	3	0	76	84
Гурван булаг	0	0	0	0	0	0
Дашинчилэн	547	5	2	0	228	312
Могод	465	74	57	0	194	140
Орхон	869	24	5	0	141	699
Рашаант	1914	13	24	0	1175	702
Сайхан	898	54	22	0	527	295
Сэлэнгэ	45	2	4	0	22	17
Тэшиг	320	35	87	0	95	103
Хангал	73	1	6	0	37	29
Хишиг-өндөр	1106	26	5	0	480	595
Хутаг-Өндөр	1378	121	111	1	593	552
Бүгд	14361	488	384	1	6630	6858

Хүснэгт II.7.7 Зүй бусаар хорогдсон том мал, төрлөөр

Малын төрөл	Хорогдсон том мал, толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI	2017 I-VI	2018 I-VI	2019 I-VI
Бүгд	63453	104300	20425	1.9	3.0	0.61
Адуу	7236	15683	1253	3.0	5.7	0.48
Үхэр	7648	22290	1416	3.0	7.6	0.50
Тэмээ	3	12	2	0.2	0.9	0.15
Хонь	30065	38166	11010	1.7	2.1	0.61
Ямаа	18501	28149	6744	1.8	2.7	0.66

Хүснэгт II.7.8 Зүй бусаар хорогдсон том мал, сумаар

Сум	Хорогдсон том мал						Оны эхний малд эзлэх хувь					
	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Булган	108	7	6	0	61	34	0.2	0.1	0.1	0.0	0.2	0.2
Баян-Агт	8380	377	335	0	4705	2963	2.8	1.9	1.6	0.0	2.9	2.9
Баяннуур	194	2	5	0	164	23	0.18	0.03	0.06	0.00	0.29	0.06
Бугат	216	113	28	0	43	32	0.20	1.11	0.18	0.00	0.08	0.10
Бүрэгхангай	923	21	22	0	783	97	0.34	0.12	0.12	0.00	0.52	0.11
Гурван булаг	247	1	1	0	228	17	0.09	0.01	0.01	0.00	0.15	0.02
Дашинчилэн	319	43	45	0	115	116	0.14	0.35	0.38	0.00	0.09	0.16
Могод	453	39	24	2	258	130	0.15	0.17	0.18	3.85	0.14	0.19
Орхон	1517	176	137	0	681	523	0.49	0.65	0.56	0.00	0.46	0.49
Рашаант	1127	21	45	0	613	448	0.62	0.19	0.57	0.00	0.61	0.72
Сайхан	2830	148	90	0	1835	757	0.81	0.40	0.52	0.00	0.85	0.99
Сэлэнгэ	86	11	19	0	31	25	0.09	0.12	0.09	0.00	0.08	0.10
Тэшиг	1163	89	324	0	359	391	1.30	1.05	1.49	0.00	1.07	1.51
Хангал	171	15	65	0	53	38	0.19	0.22	0.36	0.00	0.15	0.12
Хишиг-өндөр	476	29	21	0	270	156	0.22	0.20	0.24	0.00	0.22	0.22
Хутаг-Өндөр	2215	161	249	0	811	994	0.69	0.84	0.76	0.00	0.50	0.92
Бүгд	20425	1253	1416	2	11010	6744	0.61	0.48	0.50	1.48	0.61	0.66

Хүснэгт II.7.9 Хорогдсон хээлтэгч, сумаар

Сум	Хорогдсон хээлтэгч						Зүй бусаар хорогдсон малд хорогдсон хээлтэгч малын эзлэх хувь					
	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Булган	12	0	1	0	6	5	11	0	17	0	10	15
Баян-Агт	960	40	65	0	654	201	12	11	19	0	14	7
Баяннуур	81	0	1	0	69	11	41.8	0	20	0	42.1	47.8
Бугат	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бүрэгхангай	360	0	0	0	350	10	39.0	0	0	0	44.7	10.3
Гурван булаг	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дашинчилэн	2	0	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0
Могод	162	18	12	2	88	42	36	46	50	100	34	32
Орхон	187	8	12	0	62	105	12.3	5	8.8	0.0	9.1	20.1
Рашаант	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Сайхан	668	31	24	0	420	193	24	21	27	0	23	26
Сэлэнгэ	86	11	19	0	31	25	100	100	100	0	100	100
Тэшиг	264	22	82	0	83	77	22.7	24.7	25.3	0	23.1	19.7
Хангал	8	0	2	0	1	5	5	0	3	0	2	13
Хишиг-өндөр	21	0	0	0	12	9	4	0	0	0	4	6
Хутаг-Өндөр	779	49	92	0	299	339	35.2	30	36.9	0	37	34
Бүгд	3590	179	310	2	2077	1022	17.6	14.3	21.9	0	18.9	15.2

Хүснэгт II.7.10 Өвчнөөр хорогдсон том мал, сумаар

Сум	Өвчнөөр хорогдсон том мал						Зүй бусаар хорогдсон малд өвчнөөр хорогдсон малын эзлэх хувь					
	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа	Бүгд	Адуу	Үхэр	Тэмээ	Хонь	Ямаа
Булган	12	0	0	0	12	0	11.11	0	0	0	19.67	0
Баян-Агт	472	2	5	0	349	116	5.63	0.53	1.49	0	7.42	3.91
Баяннуур	154	0	0	0	144	10	79.38	0	0	0	87.8	43.48
Бугат	7	7	0	0	0	0	3.24	6.19	0	0	0	0
Бүрэгхангай	664	0	1	0	650	13	71.94	0	4.55	0	83.01	13.4
Гурван булаг	199	0	0	0	199	0	80.57	0	0	0	87.28	0
Дашинчилэн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Могод	87	0	0	0	87	0	19.21	0	0	0	33.72	0
Орхон	265	0	9	0	256	0	17.47	0	6.57	0	37.59	0
Рашаант	116	8	10	0	66	32	10.29	38.1	22.22	0	10.77	7.14
Сайхан	317	29	14	0	238	36	11.2	19.59	15.56	0	12.97	4.76
Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Тэшиг	49	5	11	0	25	8	4.21	5.62	3.4	0	6.96	2.05
Хангал	6	0	4	0	2	0	3.51	0	6.15	0	3.77	0
Хишиг-өндөр	100	0	0	0	100	0	21.01	0	0	0	37.04	0
Хутаг-Өндөр	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бүгд	2448	51	54	0	2128	215	12.0	4.1	3.8	0.0	19.3	3.2

II.8 МАЛ ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Хүснэгт II.8.1 Мал, амьтан, түүхий эд бүтээгдэхүүн, малын тэжээлийн үзлэг шинжилгээ

Бүтээгдэхүүний төрөл	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Үзлэг шинжилгээ	Шинжилсэн арга	Хэрэгцээнд тохирсон
Мах, махан бүтээгдэхүүн	мян.кг	419.8	419.8	лаборатор	419.8
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	мян.литр	8	8.0	лаборатор	8
Ааруул, өрөм, зөөхий	мян.кг	1.3	1	лаборатор	1.3
Ноос, ноолуур	мян.кг	0.08	0.08	мэдрэхүй, аскол	0.08
Арьс, шир	мян.ш	3.8	3.8	мэдрэхүй, аскол	3.8
Дайвар	кг	1.8	1.8	мэдрэхүй	1.8
Адуу	толгой	939	939	үзлэг	939
Үхэр	толгой	765	765	үзлэг	765
Хонь	толгой	11011	11011	үзлэг	11011
Ямаа	толгой	1471	1471	үзлэг	1471
Тэмээ	толгой	1127	1127	үзлэг	1127

II.10 ГАЗАР ТАРИАЛАН

Хүснэгт II.10.1 Тариалсан талбай, үр тариа, га

Сум	Үр тариа	Үүнээс:					
		буудай	арвай	овьёос	хөх тариа	бог будаа	гурвалжин будаа
Булган	-	-	-	-	-	-	-
Баян-Агт	1916	1916	-	-	-	-	-
Баяннуур	-	-	-	-	-	-	-
Бугат	901	833	-	68	-	-	-
Бүрэгхангай	1700	1650	-	50	-	-	-
Гурван булаг	-	-	-	-	-	-	-
Дашинчилэн	620	620	-	-	-	-	-
Могод	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	1751	1640	-	111	-	-	-
Рашаант	6407	6157	-	250	-	-	-
Сайхан	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	6462.7	6168	5	228	-	26.7	35
Тэшиг	4786	4786	-	-	-	-	-
Хангал	1729.5	1633	8	75	10	3.5	0
Хишиг-өндөр	1232	1227	5	-	-	-	-
Хутаг-Өндөр	12302.5	12117.5	95	90	-	-	-
Дүн	39807.7	38747.5	113	872	10	30.2	35

Хүснэгт II.10.2 Тариалсан талбай, хүнсний ногоо, га

Сум	Хүнсний ногоо	үүнээс:					
		байцаа	лууван	шар манжин	улаан манжин	сонгино	сармис
Булган	7	1.6	2	1	1	1	0.3
Баян-Агт	1.06	0.1	0.23	0.33	0.14	0.13	0.11
Баяннуур	1.85	0	0.3	0.6	0.1	0.05	0
Бугат	1.114	0	0.291	0.256	0.05	0.417	0
Бүрэгхангай	6	1	1.2	0.8	0.4	0.4	0
Гурван булаг	1	0.3	0.25	0.05	0	0.05	0.05
Дашинчилэн	8.1	0.4	3.2	1.5	0.2	1.8	0.1
Могод	3	1	0.6	0.2	0.3	0.9	
Орхон	31	9	3	8	2	3	0.8
Рашаант	2.2573	0.0809	0.6277	0.6066	0.1088	0.7304	0.0155
Сайхан	0.2	-	0.1	-	-	0.1	-
Сэлэнгэ	15.75	3.16	3.25	0.68	0.44	5.49	1.16
Тэшиг	6	1.03	1.88	1.12	1.27	0.4	0
Хангал	21	4.3	5	3	3	4.7	0.1
Хишиг-өндөр	0.532	0.02	0.12	0.13	0.1	0.09	0.04
Хутаг-Өндөр	26.5	3.1	8.3	10.67	0.81	3.2	0
Дүн	132.3633	25.0909	30.3487	28.9426	9.9188	22.4574	2.6755

Хүснэгт II.10.3 Тариалсан талбай, хүнсний ногоо, га

Сум	үүнээс:						
	өргөст хэмх	улаан лооль	тарвас	амтат гуа	хулуу	чинжүү	бусад
Булган	0.05	0.05	-	-	-	-	-
Баян-Агт	-	0.01	-	-	-	-	0.01
Баяннуур	0.1	0.4	0.1	-	-	0.2	-
Бугат	0.01	0.01	-	-	0.02	0.06	-
Бүрэгхангай	0.8	0.8	-	-	0.2	0.4	-
Гурван булаг	0.25	0.05	-	-	-	-	-
Дашинчилэн	0.3	0.1	0.2	-	-	0.2	0.1
Могод	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	0.2	1	0.9	0.9	0.8	1.4	-
Рашаант	0.0188	0.0188	0.0015	0	0.0212	0.0072	0.0194
Сайхан	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	0.76	0.251	-	-	-	0.209	0.35
Тэшиг	0.2	-	-	-	-	0.1	-
Хангал	0.35	0.2	0.2	-	0.05	0.05	0.05
Хишиг-өндөр	0.032	-	-	-	-	-	-
Хутаг-Өндөр	0.3	0.1	-	-	-	0.02	-
Дүн	3.3708	2.9898	1.4015	0.9	1.0912	2.6462	0.5294

Хүснэгт II.10.4 Тариалсан талбай, төмс, техникийн ургамал, тэжээлийн ургамал, га

Сум	Төмс	Тэжээлийн ургамал	Техникийн ургамал
Булган	35	-	-
Баян-Агт	9.2	40	290
Баяннуур	2	30	-
Бугат	42.78	207.5	135
Бүрэгхангай	17	-	910
Гурван булаг	5.5	-	-
Дашинчилэн	14	10	650
Могод	1	-	-
Орхон	37	6	300
Рашаант	3.4	333	2384
Сайхан	0.5	-	-
Сэлэнгэ	29.031	460	520
Тэшиг	20.2	-	-
Хангал	38.5	22	5
Хишиг-өндөр	0.8	-	200
Хутаг-Өндөр	110.2	381	2192
Дүн	366.111	1489.5	7586

Статистикийн мэдээллийг хэрхэн авах вэ?

www.1212.mn Статистикийн мэдээллийн нэгдсэн сан
bulgan.nso.mn Хэлтсийн вэб сайт

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистикийн мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстат аппликейшн

www.nso.mn сайтад бүртгүүлснээр цахим шуудангаар тогтмол авч болно.

www.facebook.com/pages/ Статистик-Мэдээлэл
[www.facebook.com/pages/Булган аймгийн засаг даргын дэргэдэх статистикийн хэлтэс](http://www.facebook.com/pages/Булган_аймгийн_засаг_даргын_дэргэдэх_статистикийн_хэлтэс)

www.twitter.com/statistic_mn

1900-1212
1 минут = 200 төгрөг

70342766

СЭВЭСЭМЭЙН ХИШГЭЭНИЙН ХЭВЭГЭН ОМ
WWW.1212.MN

Хаяг:
Монгол улс, Булган аймаг, Булган сум,
Засаг даргын тамгын газар, 105, 106 тоот
Статистикийн хэлтэс
Утас:
70342766
И-мэйл:
bulgan@nso.mn
вэб:
www.bulgan.nso.mn

Address
Statistics office, №105, 106
Governers office Bulgan sum,
Bulgan aimag, Mongolia
Phone:
70342766
E-mail:
bulgan@nso.mn
Web:
www.bulgan.nso.mn